

V SOKOL SYDNEY VĚSTNÍK

AUSTRALIA

Vysoké Tatry – Tatranská Lomnica

Plně zařízený byt pro 4 osoby k pronájmu - 2 ložnice.

Krásné tatranské prostředí.

Možnost ubytování na krátkou anebo delší dobu od ŘÍJNA 2003.

Bližší informace prosím volejte Drahuše Cooper 0418 452 502

Kontakt na Slovensku Maria Collaková 421 903 206 263

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

SOKOL SYDNEY LIMITED

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086
ACN 000 378 736 www.sokolsydney.com

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Číslo 6   Ročník LII   Prosinec 2004
Number 6   Volume LII   December 2004
Print Post Approved PP 239732-00003

OBSAH

<i>Z pera starosty</i>	6
<i>Zpráva pokladníka</i>	6
<i>Nové vedení ČOS</i>	7
<i>Jak se dělá Věstník</i>	8
<i>Staročeské Vánoce</i>	10
<i>České bohoslužby</i>	11
<i>Krůpěj krásy</i>	14
<i>Dopisy čtenářů</i>	16
<i>Žalov</i>	17
<i>Perly a perličky</i>	20
<i>Šlépějemi dějin</i>	24
<i>Náš účet za komunismus</i>	25
<i>Stalinově mstě neunikli</i>	26
<i>Přemyslovci v Slavníkovci</i>	27
<i>Proti znásilňování dějin</i>	29
<i>Čech účastníkem výpravy</i>	31
<i>Tábor Vojna</i>	32
<i>Prahu osvobodili Pražané</i>	32
<i>Neštěstí!! Vyhrál Bush!</i>	35
<i>North Korean tyranny</i>	36
<i>Pláže bez bikini</i>	37
<i>Z tajů krás české řeči</i>	39

VĚSTNÍK

Dvouměsíčník Sokola
Sydney.

Obsah publikovaných
článků nemusí být totožný
s názory redakce.

Vyhrazujeme si právo
články upravit.

Telefon redakce:

02 9528 7928

Email:

contact@sokolsydney.com

Věstník se též nachází na
internetové stránce

www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

5.1.2005

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

**PŘEJEME VŠEM ČTENÁŘŮM ŠTASTNÉ PROŽITÍ
VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ A HODNĚ ZDRAVÍ V NOVÉM ROCE**

Z PERA STAROSTY.

Nezadržitelně se nám blíží konec kalendářního roku a tak bych se rád zmínil o některých věcech které se v tomto roce staly. Nemůžeme být spokojeni s ubývajícím členskou základnou a s tím, že mnoho členů ještě nezaplatilo členské příspěvky. Stárnoucí budova a zařízení dnes vyžaduje nákladné opravy, které jsou bohužel neodkladné.

Potěšující však pro nás je, že jsme schopni zajistit pravidelné sportovní, kulturní a společenské akce v průběhu roku. Některé sportovní aktivity nám trochu ohabují ale to nejdůležitější je, že se nám do tělocvičny vrátily děti, které teď pravidelně cvičí každou druhou sobotu. Tato činnost se obnovila díky sestře Jane Novákové, která se nám vrátila po několikaletém pobytu v USA. A ve spolupráci s bratrem Karlem Jeníčkem doufáme, že tato činnost po několikaleté odmlce bude opět pravidelně pokračovat. Pravidelně otevřená restaurace a sportovní aktivity dávají našim krajanům možnost k celoročnímu využití těchto prostor. Tyto prostory a zařízení se snažíme podle možnosti neustále vylepšovat.

Co nevidět zde budou vánoce a jako každoročně bude Sokol pořádat dětskou vánoční nadílku spojenou s vánočním trhem. Všichni jsou vítáni!

Na závěr bych chtěl poděkovat všem členům výboru za letošní obětavou práci při zajišťování sokolských akcí a dále přeji všem členům Sokola a čtenářům Věstníku šťastné a veselé vánoce a hodně štěstí a zdraví do Nového roku 2005.

Nazdar! Jarda Krejčík.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

☺ **Věstník**, dary a předplatné v září \$90, v říjnu \$685 (hlavně předplatné), celkem \$775. Každé vydání nás stojí \$1,230 a mnoho dobrovolné práce redakční rady a „skladatelů“, takže už si nemůžeme dovolit zaslání zdarma nečlenům, kterých je ještě 80.

⊗ **Údržba Národního domu**. Dary v září a v říjnu pouze \$197.

⊗⊗ **Členské příspěvky**. V počtu zaplatili 3 členové za 2004 a 2 noví členové za 2005. V penězích se dluží \$680 za 2003 a \$2,425 za 2004, celkem \$3,105, což je 1/5 našich povinných pojistek splatných v prosinci 2004. Bohužel, jak jsme nuceni zákonem, koncem prosince 2004 ztrácí členství ti, kteří nezaplatili 2003 a koncem února ti, kteří nezaplatili 2004.

Mecenáši se žádní nepřihlásili.

Fond na opravu Národního domu. Oprav je mnoho a jsou veliké, a už se nemohou odkládat jako v minulosti. Proto vyhlášíme zřízení fondu pro tento účel a vyzýváme velké i malé mecenáše, aby do něj štědře přispívali. Přece nenecháme naši impozantní budovu rozpadnout!

Dary a předplatné na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.9.2004 do 31.10.2004:

Foltin Dr & Mrs	20	Seidl L & G	20	Hrabica F	20
Koláček P	12	Bureš O	20	Fialová E	50
Kalina I	20	Karpíšek A	20	Nováčková V	25
Walker J	20	Hrdina J	30	Hříbal J	20
Hájek L J	25	Halašková J	30	Mucha L	20
Lang K	20	Franklin-Jandek J	20	Merenyi R	50
Pomej J	20	Dvorský J	25	Ludvík P & R	50
Stejskal-Jarošová B	50	Fiala E	10	Kertesz V & I	20
Dostálová J	40	Novák J & M	20	Eliáš K A Dr	20
Vickers M	50	Bittman M	30	Dolejší V	20

Prosím vystavujte všechny platby na „Sokol Sydney“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: M Moravec, P O Box 19, CROYDON PARK NSW 2133.

Stvrzenky budou přiloženy k příštím Věstníkům.

Miroslav Moravec

Nové vedení České obce sokolské

Starosta doc. ing.
Jaroslav Bernard,
CSc.

Ve dnech 19.-20. června 2004 se v prostorách veleslavinského Kongresového sálu Fakulty tělesné výchovy a sportu konal 7. sjezd České obce sokolské, na němž bylo zvoleno nové vedení ČOS na následující tříleté období. Za dosavadního starostu ČOS ing. Miloslava Pleskače, který již do dalšího období nekandidoval, byl v tajné volbě zvolen dosavadní l. místostarosta doc. ing. Jaroslav Bernard, CSc., za nimž skončil druhý kandidát na funkci starosty, stávající ředitel Tyršova domu ing. Oldřich Lomecký.

Prvním místostarostou se stal ing. Jiří Krátký a druhým místostarostou byl zvolen JUDr. Jan Mandát. Jednatelkou ČOS byla ve své funkci volbou potvrzena Jiřina Mičková. Na sjezdu byli rovněž zvoleni členové Předsednictva výboru ČOS: ing. Oldřich Lomecký, Doc. RNDr. Zdeněk Mička, CSc., ing. Hana Moučková, Josef

Těšitel, ing. Jiří Kramoliš, Mgr. Kamil Vinklárek a ing. Jiří Juřena. Vrcholného jednání ČOS se zúčastnili významní hosté z domova i zahraničí, jako například prezident ISCA Anders Bøllow, starosta Sokola ve Francii Jiří Bystrický, předseda Českého olympijského výboru MUDr. Milan Jirásek, předseda ČSTV ing. Vladimír Srb, generální sekretář ČASPV Mgr. Miroslav Zítka, za Klub českých turistů František Moser, ze Sazky a.s. JUDr. Aleš Hušák a Mgr. Václav Jalovecký.

Do sálu zasedlo z 266 pozvaných delegátů a vyslanců ze všech žup 241 účastníků s právem hlasovacím. Nejrušnější diskuse se týkaly především navrhovaných změn Stanov ČOS. Druhý den sjezdu plénium zvolilo devět členů Kontrolní komise ČOS.

Novým starostou bratrem J. Bernardem byli medailemi ČOS slavnostně dekorováni zasloužilí členové Sokola z celé republiky.

Sokol 7-8/2004

Toto přetiskujeme z časopisu ČOS Sokol č. 6 / 2004.

Návštěva ze Sydney *Lubomír Brožek*

Starosta Sokola Sydney Jaroslav Krejčík je sympatický mladý muž. Nebýt lehkého cizího přízvuku, člověk by ani netipoval Australana, mohl by být klidně třeba od nás z Vršovíc. Českou obec sokolskou navštívil koncem dubna a při té příležitosti nás seznámil s každodenními radostmi i starostmi australského sokolského života. O svém domovském Sokole vypráví věcně, avšak zároveň s láskou a zaujetím.

Sokol Sydney má 280 registrovaných členů. Vznikl v roce 1952, kdy byl oficiálně zaregistrován. Jaroslav je v Austrálii od roku 1984 a starostou je druhým rokem. Rád by navštívil slet v roce 2006, ale je to složité, zvláště finančně a Sokol Sydney nemá peněz nazbyt.

Zajišťuje pro českou komunitu kulturní a sportovní vyžití. Pravidelně zde hrají kolovou, volejbal, nohejbal, cvičí aerobik. Kromě čtvrtka mají každý den nějakou sportovní aktivitu. Už druhý rok je v sokolovně, kterou si sami vybudovali, otevřena soukromá restaurace s pravidelným pátečním a sobotním provozem, kde připravují typická česká jídla. Pořádají výstavy, několikrát do roka tradiční zábavy, kde se krajané sejdou a popovídají si.

Většinu akcí si hradí sami z členských příspěvků, poplatků za využití prostor pro sportování a výtěžků z různých aktivit, malou podporu dostávají od ministerstva zahraničních věcí, které přispívá na vydávání časopisu Věstník.

Je dobré, že mají vlastní prostory na vlastním pozemku, s tělocvičnou, restaurací, kinem, knihovnou, avšak velké výdaje padnou na pojištění - nejenom budovy, ale především cvičenců proti úrazu. Tyto pojistky v posledních letech vzrostly na 14 000 dolarů ročně, připočteme-li 25 000 dolarů na provoz celého zařízení, je to, při velikosti členské základny, opravdu hodně.

Starosta je však optimista, věří v překonání finančních i dalších problémů a v pokračování Sokola Sydney, který je našim tamním krajanům doslova druhým domovem.

Poznámka redakce Věstníku: Náš starosta se po nedávném pobytu v nemocnici zotavuje z operace. Všichni mu přejeme brzké a úplné uzdravení.

JAK SE DĚLÁ VĚSTNÍK *(Karel Čapek snad tento název promíne)*

Bořek Šindler

Není vyloučeno, že někteří čtenáři by možná rádi nahlédli do věstníkové kuchyně a dověděli se, jak se Věstník rodí. Už dávno si říkáme, my tři redaktůrci, že bychom to měli nějak popsat. Tož popíšme, alespoň jen tak lehoulinkým perem. Odkud že

Bratr šéfredaktor

bereme materiál? Odkud se dá. Je ho nedostatek? Obyčejně ne. Máme velikou spižírnu a surovinami jsme spíše zavaleni a je nesnadnější určit co do Věstniku nedat než co uveřejnit. Nejvyšším určovatelem je Jaroslav Zahradka jako šéfredaktor, jehož autoritu my dva - tedy Petr Čermák a já - absolutně respektujeme. Během těch dvou měsíců těhotenství, tedy během doby kdy Věstník kyne a se nadouvá, máme obyčejně tři čtyři schůzky, a to u mne v kanceláři po páté hodině a mudrujeme a mudrujeme. Domudrováváme většinou kolem deváté, ale

v těch čtyřech hodinách je zapojen i gáblík, na němž si všichni tři zakládáme. Po deváté se roztrousíme do svých domovů a padáme do náručí svých nedočkavých a rozdyčených chotí. Petr Čermák zastává funkci vrchního, vlastně jediného spřadatele rubrik. Jednak disponuje potřebným počítačem, jednak disponuje také geny vzácně vtipného tiskaře/grafika a co je hlavní, má prostě filipa a ví jak ty stráněčky uspořádat.

Zbytek redakce

Klepne sem a klepne tam a čárymáryfuk a je to. To není jen tak promyslet kam co dát a jak to vsunout sem či tam, aby se to všechno vešlo do určitého počtu stránek. Jsme totiž omezeni poštovními fóršifty a vydat za poštovné o nějaký ten halíř navíc

Skladatelé, překladatelé, pokladatelé a nakladatelé

by bylo nepokryté a bez skrupulí zavrženo bratrem pokladníkem Mirkem Moravcem. Nu a když je všechno, tedy celý Věstník, v jakémsi prvotním pucu, znovu a znovu jednotlivě i společně kontrolujeme neustálým pročítáním pravopis i tiskové chyby. Nevěřil by asi nikdo, že i když čteme koncept Věstniku x-krát, znovu a znovu nalézáme chyby i chybičky, ba i hrubky. A přesto se chyby dovedou vloudit i do konečné verze. Dalo by se to ovšem uveřejnit i s chybami, ale my tři už jsme natolik puntičkáři, že nám na té naší češtině záleží a chceme to mít pokud možno pravopisně slušné. Zde bych měl i uvést, že některé

příspěvky je třeba přeložit do češtiny, tedy z krajanské češtiny do spisovné češtiny - je neuvěřitelné jak zub času pracuje na gramatice i slohu našich lidí. Někdy je zapotřebí uchýlit se i k jistému druhu císařského řezu a to tehdy, když se rodí mnohem více materiálu než je počet poštou povolených stránek. Tento chirurgický - dalo by se i říci vylučovací - zásah pak provádí primář bratr Zahradka. Nakrčí brvy, šmik sem, šmik tam, odpadkový koš se plní, krev teče. Tento proces by se dal opsat i prohlášením, že pan primář přesekává gordický uzel. A je to. A když pak myslíme,

že je Věstník hotov k předložení mistrům tiskařským, bratr Čermák spěchá spěchem šípů do tiskárny. Tam se Věstník podrobuje jistým tajným a tajeným aktům, po kterých je sice vytištěn, ale vypadá pod psa. Obrovité jeho strany jsou naloženy nakladatelem Čermákem do auta, jakéhosi auta polonákladního a vše je odvezeno k sokolovně, tam vyloženo a odtransportováno do ráje bratra knihovníka v lůně sokolovny. Tam se to nechá asi dva tři dny uležet a pak se na ten papír vrhne několik dobrovolníků kteří opět skládají, překládají - to jsou překladatelé - a nakonec vkládají do obálek a lepí. Tito skladatelé, nakladatelé, pokladatelé a lepiči vykonavše své dílo - a jsou to kromě Petra Čermáka obvykle jeho žínka Eva, bratr Ray Černý, obětavý bratr Ivo Pšeničný, manželé Dlaskovi, sestra Danko Heliová, sestra Maruška Daňková a často i jiní pilníci (včetně nás redaktorů) - usedají ku skrovnému leč vždy chutně připravenému pokrmu a poklepu. Na poštu pak hotový a složený produkt ve stovkách veze - nu koho byste nominovali za odvážeče? - opět účinný, trpělivý a všeho schopný Petr Čermák, znamenitě ve všech těchto dovednostech vyučený naším legendárním, všestranným a nezapomenutelným bratrem Jiřím Jelínkem. To je tedy zhruba postup tvoření Věstníku od jeho kolébky k Vaší poštovní schránce. Práce to je dobrovolná, ale to víte - poplatek za výtisk, poštovné a ono to vyjde na hezkou sumičku. (I když bratr - přející si zůstat v anonymitě - který nám Věstník tiskne, účtuje pouze režijní cenu a navzdory veškeré té neplacené práci obětavých dobrovolníků, dostat jeden výtisk Věstníku do vašich rukou stojí průměrně tři dolary.) Kdyby Vás tedy někdy napadlo sáhnout ještě hlouběji do kapsy, neostýchejte se, neváhejte a na Věstník přispějte. Věstník i výše zmíněné porodní babky okřejí vděkem!

ROZHOVOR SE SMRTÍ

Jaroslav Seifert (21.IX. 1937)

Ty, která platiš víc než zlato platí,
 Ty, která všechno máš co se už nenavráti,
 Ty, v jejichž rukou člověk zapomene
 Všech břemen světa, sama bez břemene,
 Ty, která rozkazuješ nésti
 Všem živým bolest, sama bez bolesti,
 Ty, která přijdeš kořisti svou jista,
 Ty, na níž nikdo se dost nepřichystá,
 Ty, smrti, věčná tanečnice žiti,
 Ty, před níž nemůže se zachrániti
 Ni ocel, mramor soch a chrámů,
 Ty, průvodkyně mrtvých po neznámu,
 Ty, beze změny jediná v tom světě,
 Zde máš: hle, mrtvé tělo na lafetě,
 Jen vezmi je, to nejkrásnější dáva
 Ti tento národ, který oplakává
 V tom mrtvém víc, než mohl ti snad dát,
 Ty, která všechno máš, co už se nenavráti,
 Jen vezmi jej do hlubokého klína
 kde ve tmě nikdy úsměv neprolíná,
 Ať spočine už mrtvý spravedlivý.
 Nad jeho hrobem stojí národ živý.

Seifert neustává ve svém žalném nářku. Pohřeb presidenta Masaryka se blíží a národ trne a pláče. Avšak „Rozhovor se smrtí“ jakoby přesáhl rámeček, do něhož je zasazen a domáhá se širší platnosti... A jakoby byl aktuální i dnes. Hle, věčnost básnickovy vise. A všimněme si - velký Čech Seifert slovo Čech a český ani jednou na papír nenanese. Nemá toho zapotřebí.

Toto je poslední báseň ze sbírky „Osm dní“ již citlivý básník vyjádřil svůj žal nad úmrtím T. G. Masaryka. Tato část díla Jaroslava Seiferta byla komunistickým režimem odsouzena k zapomenutí a sám básník byl nucen ji ze svého souboru básní vypustit.

Redakce Věstníku chtěla uveřejněním básní této sbírky navrátit našim čtenářům zejména té mladší generace alespoň něco z té části české kultury, o kterou byli komunistickou cenzurou připraveni.

Staročeské Vánoce

Zimní svátky, které vrcholí na Štědrý večer, začínaly dobou adventní, jež je vlastně dobou příprav na vánoční svátky. Advent je slovo latinské, které znamená příchod. Doba adventní trvá čtyři neděle, které připomínají 4 tisíce let, ve kterých lidstvo očekávalo příchod Vykupitele. Pro věřící je advent doba pokání a náboženských meditací. Věřící také měli dodržovat v adventní době půst, při kterém namísto masa mohli konzumovat vejce, mléko, sýr a ryby. Půst a pokání předcházely období vánočního blahobytu, nadbytku a veselí. Po posledním adventním svátku, tedy 13. prosince po svaté Lucii začínaly přípravy na oslavy Vánoc - největší svátek roku, kdy oslavujeme narození Ježíška.

Ačkoli se může zdát, že jsou tyto svátky spojeny s křesťanstvím a církví, nebylo tomu vždy tak. Do církevního kalendáře byly zařazeny až roku 336. Historie vánočních

svátků sahá do dob předkřesťanských, kdy se v období nejkratších zimních dní a dlouhých zimních nocí dostávaly do zápasu démonické síly se sluncem a slunce se zdálo být poraženo. Proto naši předci, kteří uctívali slunce, měli velký důvod slavit příchod zimního slunovratu, kdy se opět začaly noci zkracovat a temné síly ustupovaly před silou slunce. Zimní slunovrat slavili i staří Římané.

Základem křesťanských Vánoc se stal biblický příběh o zrození Spasitele Ježíše Krista a oslava této události. Tyto křesťanské oslavy se napojily na pohanské mýty - církev spojila zrození božského dítěte s příchodem zimního slunovratu, vyjadřujícím vítězství světla nad tmou. Přehodnotila také předkřesťanské symboly, z nichž některé přesly ve změněném významu do symboliky křesťanské. Církevním vlivem dostaly koledy náboženský obsah, vycházející z evangelií.

Zhruba prvních 300 let našeho letopočtu křesťané neslavili Ježíšovo narození zvláštním svátkem. Důvodem bylo to, že v prvních staletích byli křesťané Římany krutě pronásledováni. Teprve když římský císař Konstantin v roce 313 milánským ediktem vyhlásil náboženskou svobodu, mohli křesťané slavit den narození Ježíše Krista.

Sváteční vánoční život se až do 17. století odehrával v kostelích, kde byl vystaven betlém s jesličkami a sloužily se štědrovečerní mše. V kostelích se hrály i církevní vánoční hry. V baroku se tyto liturgické hry proměnily ve hry žakovské. Žáci (tehdejší studenti) je však občas prokládali scénkami až příliš světskými, a proto byli z kostelů vyhoštěni. Namísto do kostelů tedy chodili hrát od domu k domu, a tak se zřejmě zrodil zvyk koledovat.

V 17. století se vánoční slavení přesunulo do rodin, kde se prolínala oslava narození Ježíška s uctíváním rodinného štěstí a vzájemné pospolitosti. O Vánocích se též vítal návrat Slunce a s tím byly spojeny i starosti o zabezpečení budoucí úrody. Z tohoto důvodu je se Štědrým večerem spojeno velké množství štědrovečerních zvyků a obyčejů a i staročeský štědrovečerní jídelníček měl svou symboliku.

V 19. století se poprvé v českých zemích objevil vánoční stromeček. K vánoční tradiční zeleni patří vedle stromečku také jmelí.

V 19. století se Vánoce stávaly stále více světským svátkem. K největšímu zesvětštění vánočních svátků v České republice přispěli po druhé světové válce komunisté, kteří jako ateisté nemohli ponechat Vánoce náboženským svátkem. Nepodařilo se jim však

v bývalém Československu vnutit namísto Ježíška, jenž do té doby nosil dětem dárky, dědu Mráze a slavit Štědrý den na Nový rok, jak tomu bylo v Sovětském svazu. Přestože má dnes Ježíšek novou konkurenci, a sice "západního" Santa Clause, zůstává nevykořenitelnou českou tradicí.

radio.cz

Oznámení českých bohoslužeb o vánocích.

Štědrý den 24.12.2004 půlnoční mše sv. 21.30 hod. kostel svaté Marty Strathfield, parkování je dostatek kolem kostela a vedle kostela.

Boží hod vánoční mše sv. v 11.30 hod. kostel sv. Marty Strathfield.

Nový rok 1.1.2005 mše sv. v 11.30 hod. kostel sv. Marty Strathfield.

Dále pak v roce **české mše každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci** v kostele sv. Marty Strathfield.

Zmíněný kostel se nachází asi deset min. pěší chůze od železniční stanice Strathfield na rohu ulic Churchill Ave a Homebush Rd.

Adresa české duchovní správy: Fr. Jaroslav Šimek, 70 Homebush Rd, Strathfield NSW 2135. Ph. 9746 6131, mob.: 0403 920 727, e-mail:

misiepater@seznam.cz

Po každé mši se setkáváme ke společnému občerstvení a povídáme tak dlouho dokud je zájem. Srdečně vás zveme a těšíme se na další setkání.

Vrabc a Vánoce

Tu noc, kdy Bůh poslal archanděla Gabriela k Marii, se na okno čirou náhodou připlétl vrabec.

Andělské zjevení ho rádně vyděsilo a už už se rozmachoval křídly, že uletí. Ale pak uslyšel, co archanděl Marii říkal. Prý se ji má narodit Boží Syn. Vrabci se samou radostí a rozrušením rozbušilo srdíčko. Zůstal sedět na okně jako přikovaný, aby mu náhodou něco neuteklo, dokud anděl opět nezmizel.

„Opravdu jsem mu dobře rozuměl? Že by Maria skutečně měla porodit syna samotného Boha?“ opakoval si udiveně. Radostí hopkal sem a tam. „To jsem měl štěstí, že jsem se na okno přichomýtl ve správnou dobu. Musím tu novinku honem sdělit lidem, aby se na příchod Božího Syna připravili.“

A tak zamířil rovnou na nazaretské tržiště.

Na trhu byla spousta lidí. Vrabec se zastavil u žen, které prodávaly obilí, mouku a chleba. „Znám tajemství a chci vám ho prozradit!“ cvrlikal vrabec a netrpělivě poskakoval.

Jedna z žen se po něm hněvivě ohnala: „Zase jeden rošťák, co mi chce ukrást zrní! Ať už jsi pryč!“ A rozpráhla se na něj koštětem, aniž by ho vyslechla.

Chystá se něco velikého

Vrabec se tedy rozletěl na náměstí. Pod stromem tam seděli moudří starci a o čemsi se vzrušeně dohadovali.

„Ti mě určitě vyslechnou,“ říkal si vrabec, aby si dodal odvahy. „Chystá se něco velikého pro všechny tvory, pro celý svět!“ švitořil a posadil se na větev přímo nad jejich hlavami.

Moudří muži se po něm otočili, ale pak se vrátili ke svému hovoru. Ani nezaznamenali, že vrabec divoce skáče z větve na větev, aby upoutal jejich pozornost, a vůbec nedbá na to, že se blíží kočka.

Nakonec však zklamaně zavrtěl hlavou a vydal se do hlavního města. Namířil si to přímo do královského paláce. „Jak se opovažuješ proniknout za brány paláce!“ křikla na něj stráž.

„Nesu vám důležitou novinu,“ cvrlikal vrabec. „Brzy se narodí Boží Syn, Pán nebe i země!“

„Ticho, nebo tě zavřu do klece!“ zahřimal velitel stráží. „Pánem všeho a všech lidí je přece náš král!“

Ještě že se vrabci podařilo strážím uletět. Vlétl oknem královského paláce přímo do trůnního sálu. „Vyžeňte toho nevychovaného ptáka!“ křikl rozzlobený král. Ani ho nenapadlo, aby vrabce vyslechl.

Strážé i služebnictvo začali vrabce honit. Měl štěstí, našel v paláci ještě jedno otevřené okno a zachránil si svobodu.

Děti mě budou poslouchat

„Konečně jsem v bezpečí,“ oddechl si ptáček, když letěl vysoko na nebi. Všiml si, že si dole ve vesnici hrají děti.

„Děti mě určitě budou chtít poslouchat,“ řekl si a zamířil rovnou k nim. Měl pravdu. Jakmile dosedl na zem, děti se kolem něj seběhly. „Ten je ale hezký,“ říkaly si. „Copak tu asi chce? Že by si s námi chtěl hrát?“

„My bychom ti tak rádi rozuměli,“ pokrčil rameny chlapec a také mu hodil několik drobků. A vrabci už bylo jasné, že děti mu naneštěstí rozumět nebudou.

Dokážete si představit, jak byl vrabec šťastný. Díky němu byl Ježíšek přivítán zpěvem a radostí tolika tvorů. A tak jako onoho slavného večera ještě i dnes děti i dospělí u stromečku zpívají.

Český kněz P. Jaroslav Šimek.

[illegible]

SOKOL SYDNEY VÁS BV
na

odpoledne pro děti:

☺ Mikulášem (a čertem)

ve meděli 5.12. od 12.00 hod.
v SOKOLOVNĚ

16 GRATTAN CRES., FRENCHS FOREST
TEL: 9452 5617 • 2086

LEHKÝ OBĚD, OBČERSTVENÍ A ZÁKUSKY od 12.00 h.

RODIČE, PROSÍME VÁS PŘEDEJÍT ZKLAMÁNÍ!

VÁSICH DĚTÍ, JE NUTNÉ VČAS A PŘEDEM

ZAMLUVIT JÍDLA, ZÁKUSKY A HLAVNĚ POČET

DĚTÍ ABY MĚL MIKULÁŠ DOSTATEK NADÍLEK!

REZERVACE (PO 6. VEČER)

NEJDELE DO 2.12. VEČER

JARDA KREJČÍK • 9807 4468 •

PETR ČERMÁK • 9981 4765 •

Program:

- 12:00 – 1:45 Loutková dílna Lenky Muchové
- 2:00 Záhájení Mikulášské starostou Sokola
- 2:05 – 3:00 Hry a soutěže, dětská disco
- 3:00 – 3:15 Páslí ovce Valaši – Divadélko
- 3:15 – 3:30 Vánoční příběh (p.fr. Jaroslav Šimek)
- 3:30 – 4:00 ~~~~~ Kředy
- 4:00 Přivítání Mikuláše
- 4:00 – 4:45 Mikulášská nadílka
- 5:00 Konec

• VSTUPNÉ

PENĚŽNÍ DARY

DOBROVOLNĚ

VÁNOČNÍ PECIVO

Krůpěj krásy.

Sobotního odpoledne 23.října nás potěšil návštěvou milý host z daleké Adelaidy, doktor hudebních věd Jaroslav Kovářiček. Jeho předchozí návštěva nás poctila znamenitým a zajímavým pořadem o české klasické muzice. Tentokrát se Jaroslav zabýval hudbou lidovou, folklorní z Moravy, Slovenska a v menší míře ze zemí českých.

Oceňuji kladně jeho rozhodnutí přednášet v jazyku anglickém - umožnilo to zájemcům češtinu neovládajícím se rovněž zúčastnit.

A několik jich tam také skutečně bylo. Jaroslav má příjemné vystupování, hovoří lahodným hlasem. Jeho přednáška nás zavedla do původu široké rozmanitosti lidového zpěvu a hudby a byla doprovázena výbornými nahrávkami písní pracovních, milostných, pijáckých; písní o smutku i radosti - prostě o všem z čeho se lidský život skládá, včetně krásného nápěvu ponocného na noční obchůzce.

Jaroslav hovořil o bohatství lidové tvořivosti. Uvedl, že lidové písně vznikaly spontánně a lidé je zpívali doma i na veřejnosti. Se vznikem veřejných sdělovacích prostředků se pak bohužel zvyšuje pasivita a lidová tvořivost upadá. Zajímavý postřeh byl o tendenci dělat minulost jen černou, říkat, že lid žil jen v utrpení a neštěstí a strastech. Ale hudba a písně z těch dob jsou prosyceny radostí ze života a veselím.

Přednáška skončila potleskem a všeobecným uspokojením. Výtkou některých z nás byl nedostatek lidové tvorby z Čech. Byl také brán v potaz výběr hudby rumunské.

Dovolil bych si zakončit poděkováním jménem asi 26 účastníků dr. Kovářičkovi za krásné odpoledne a za jeho čas a úsilí, které nám štědře věnoval. A také poděkování výboru Sokola za umožnění a zorganizování tohoto duši povznášejícího pořadu.

Ivo Pšeničný 30.10.2004.

*****
Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestrám, které slavily své kulaté narozeniny v listopadu: 6.11. Nicole Pešava a 26.11. June Petřů a těm, které je budou slavit v prosinci: 11.12. Nataše Krejčíkové, 13.12. Ann Nichols a 21.12. Zdence Jakubcové a Olze Sopuchové.

A vše nejlepší našim bratrům, kteří ty kulaté oslavili v září: 2.11. župnímu náčelníku Vrátovi Kašpárkovi, 8.11. vzdělavateli a knihovníku Sokola Sydney Jaroslavu Ray Černému, který v dobrém zdraví oslavil svoji „slavnou devadesátku“, a 11.11. Franku Bíbelovi, a 29.11. Byronu Mc Carthy, a bratrům, kteří je budou slavit v prosinci a v lednu příštího roku, 2.12. Pavlu Čermákovi a 13.12. sokolskému hospodáři a „licensee“ Sokola Sydney a oblíbenému barmanovi Jendovi Jelínkovi. 3.1. Josefu-Joe Kongovi-Holubovi, 4.1. Jaroslavu Hildebrandovi, 7.1. Jiřímu Krausovi, 13.1. Janu Waldmanovi, 21.1. Jaroslavu Kabátovi a 30.1. Zdeňku Vašákovi.

A těm dříve narozeným i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevného zdraví: 26.11. bratru Bohumilu Bečkovi - 82 a 18.12. sestře Dáše Čtvrtečkové. Mnoga lieta!

*****

DALŠÍ PŘÍRŮSTKY DO SOKOLSKÉ RODINY

Brigitte Hosákové - nyní Hildebrandt - se narodil druhý přírůstek do rodiny. A je to kluk. Narodil se v Royal North Shore Hospital 30.8.2004. Jmenuje se Luke-Matthew a vše proběhlo pro oba hladce a v pořádku. Naše kontakty v rodině Hosákových nám prozradily, že se podobá Romanovi - a když po něm také vyroste, mají být na co hrdí! Gratulujeme Brigittině rodině, babičce Jítce a dědovi Romanovi.

Dceři našeho starosty Jardy Krejčíka Lence Taylor se 9.10.2004 jako první ratolest narodila holčička Zoe. Jen o několik hodin dříve byli ještě oba rodiče v sokolské restauraci! Gratulujeme rodičům Lence a Pařovi a novým prarodičům Jardovi a Nataše.

Regent Productions Vás srdečně zve na

VÁNOČNÍ PÁRTY S ČESKOU COUNTRY MUSIC

**v CzechoSlovakian Country Clubu
320 Devonshire Road, Kemps Creek
18. prosince 2004 ve 20 hodin**

**v duchu country a českých vánoc zpívá
přední česká country zpěvačka, skladatelka a textařka**

HANA HORECKÁ

Přijďte oslavit vánoční čas s přáteli,
čeká Vás pohodový večer, příjemný poslech a pestrá podívaná spolu
s tancem a s diskotékou...

Tuto Vánoční Párty si určitě nenechte ujít a lístky objednejte co nejdříve u

**CzechoSlovakian Country Club 9606 0904 0421 897 983
Hana Maderic 4751 7756**

Dopisy čtenářů

Sestry a bratři,
předem bych Vám chtěl poděkovat za pravidelné zasílání Vašeho Věstníku. Je nám velmi milé když dostáváme zprávy o sokolském životě ze světa. Se zájmem je sledujeme.

Lituji, že Vám nemohu posloužit rovnocenným tiskem - nemáme jej v tak velkém a pěkném rozsahu.

Inu u nás je ten celý rozsah skromnější - máme příliš blízko do ČR. A to se projevuje plnou mírou jak v příjemném tak i trochu v protikladech.

Děkuji jménem celé naší župy Rakouské. Doufám, že se na příštím Vsesokolském Sletě 2006 v Praze setkáme.

Nazdar

Jiří Nováček, starosta Sokolské župy Rakouské.

Chcete mě?

To je titulěk pořadu České televize, kde se hledá finanční podpora pro útulky starých nebo nemocných psů a koček, které nikdo nechce. Díky charitě dobrovolných dárců pak tyto organizace fungují. Napadá mě úzká souvislost mezi touto organizací a českými penzisty.

Pokud se vůbec dožijí důchodového věku a chtěli by být ještě užiteční a něco si ještě k ubohému důchodu přivydělat, nemohou. Práce totiž není ani pro mladé (Nezaměstnanost je v našem regionu 11 – 12%). Trochu “šťastnější” jsou ti, kteří neztratili svého životního partnera, protože ze dvou ubohých platů se žije lépe než z jednoho. Já patřím mezi šťastnější proto, že i když jsem vdova, bydlím s doposud svobodným dospělým synem. Stejně jako každý starší člověk i já jsem si na stará kolena něco našetřila, ale bohužel úspory vložila do nesprávného peněžního ústavu. Zůstaly mi jen oči pro pláč, protože peníze zmizely. Majitel tohoto ústavu okradl nejen mě, ale několik tisíc jiných většinou starých lidí. Spokojeně si našich peněz užívá někde na tichomořských ostrovech, vědom si nepostižitelnosti. A náš stát, který byl garantem, mlčí. Mlčí policie i soudy, vyšetřování se táhne už roky. Vyšetřují se případy mnoha vražd důchodců, kteří se pro svoji bezbrannost stávají častým terčem násilníků. Velká řada těchto vražd zůstává ještě neobjasněna. Nedávno neznámý pachatel napsal sprejem na vozovku DŮCHODCI DO PLYNU. K přílišnému optimismu nepřidá ani to, co naši ekonomové spočítali: za rok nebo dva nebude z čeho důchody vůbec vyplácet.

Přesto věřím, že jednou bude líp, ale až se staneme státem právním. Žít v takové zemi, kde nemám ani jistotu, že se dožiju příštího rána, nechci. Proto se vás ptám: chcete mě?

*Marie Dudešková, učitelka v penzi, 62 let, vdova, bytem
Uherské Hradiště 686 06, Štěpnická 1166, Česká republika*

Češka Pavla vdaná v Austrálii hledá pro svoji maminku (57) ubytování v Sydney Northern Beaches area u českých lidí s přiměřeným nájemem na dobu kolem 6 měsíců od ledna 2005. Zpětná nabídka pro ubytování v Praze možná. Maminka Tatjána je milá, aktivní s pozitivním postojem k životu a se smyslem pro humor.

Pro více informací prosím volejte 0412 933 494 nebo 02 9913 9220.

Žalov.

Navždy nám odešel bratr Miloš Černý. Po delším pobytu v nemocnici naposledy vydechl obklopen členy své rozsáhlé rodiny, včetně dvou z pěti pařížských vnoučat kratince předtím přibylých k jeho lůžku z letiště. Po příchodu do Austrálie počátkem padesátých let oprášil Miloš svou v Praze vyučenou pekařinu a s chotí Miluškou si otevřel jako „pastrycook“ v Campsie vlastní obchod ve vlastním domě. Jejich dcery Yvanka a Danička vystupovaly často jako české hvězdy na českých podnikcích a oslavách v Sydney, protože také dovedly výborně česky. Pěkná a přesmutná zádušní mše byla sloužena důstojným pánem páterem J. Šimkem v kostele svatého Kryštofa v Croydonu za účasti velkého počtu truchlících - a byla nejen pietní vzpomínkou, ale vpravdě také uměleckým dílem. Miloš bude dlouho želen nejen jako manžel, otec, děda a strýc nýbrž také jako sokol, vzorný člen české komunity v Sydney a vzácný přítel. Budiž mu australská země lehká.

*****

Není tomu dlouho co také odešel mistr Jiří Tancibůdek, vynikající český muzikant. Jak píše muzikolog Jaroslav Kovářiček - tehdy jako první hoboista v České filharmonii „v roce 1950 přeběhl Jiří sněhem hranici do Německa v polobotkách, s hoboem pod kabátem... Stal se profesorem hoboje na Státní konzervatoři v Sydney, kde také uspořádal první hobojevý recitál v Austrálii. V roce 1953 přijal místo prvního hoboisty symfonického orchestru v Melbourne, odkud roku 1964 přešel do Adelaidy jako člen hudební fakulty“ pokračuje Kovářiček, „v roce 1955 napsal pro něho Bohuslav Martinů hobojevý koncert... a připomeňme si zde pochvalu, kterou mu složil Václav Talich - Nejhezčí a nejosobitější hra na hoboj jakou jsem kdy slyšel...“. A Kovářiček zakončuje svůj nekrolog slovy: „...Byl a stále je velkou inspirací umělecky i lidsky. Jeho nepřítomnost nám působí smutek, zároveň ale každý kdo ho poznal může děkovat osudu, že mu bylo dopráno to štěstí potkat se s velkým člověkem.“

*****

S politováním jsme se dozvěděli o úmrtí bratra Rudolfa Mesteka, který byl sokolským starostou v Sydney od roku 1971 do roku 1977. Během doby jeho starostenství se výbor Sokola rozhodl k pronájmu státního pozemku na kterém mimořádná valná hromada odhlasovala postavení sokolského Národního domu v Sydney. Slavnostní vykopání základů v roce 1975 a otevření 2. dubna 1977, bylo vyplnění snů všech Sokolů a mnoha krajanů, kteří Sokol finančně podpořili. Bratr starosta Mestek a sestra Mesteková na valné hromadě Sokola v roce 1977 nekandidovali a později se přestěhovali k rodině do Canberry, kde jsou uloženy jeho pozůstatky. Čest jeho světlé památce.

*****

V říjnu v Sydney zesnul pan Hanuš Trhlík, který byl řadu let předsedou Čs. sdružení nezávislých vojáků v Austrálii. Tato organizace sdružovala příslušníky odboje v době druhé světové války, kteří nebyli vojáky spojeneckých armád.

*****

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA JE OTEVŘENA PRO
VÝPŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765**

*****

THE EARLIEST LAND TILLERS

6 000 – ca. 5 000 BC

Evidence of bull worship dates from the earliest periods and comes from the whole world including the territory of the Czech Republic. Cattle husbandry served both the household and the tillage needs of the agricultural peoples. The bull represents male strength and virility and as a symbol of divine potency it is known from the myth of Europe abducted by Zeus who takes on the likeness of a bull. Cattle horn has always been considered to signify power, glory, anger and bellicosity.

THE VOCHOV VENUŠ

THE MASOVKY VENUŠ

THE STŘELICE VENUŠ

Throughout the Neolithic (i.e. the Later Stone Age) the Czech territory was an important settlement area. The first agricultural tribes of Central Europe are known as the people of linear pottery.

Female and animal figurines of the subsequent cultures represented by the so-called *pierced pottery* imply that the central deities of these cults were the Sun and the Moon, the bull and above all, the woman as mother and bearer of life.

People at that time first learned how to *measure time* and started to distinguish the most important days in the year with respect to agricultural season terms.

LONG HOUSE, BREZNO NEAR LOUNY, WEST BOHEMIA

Foto: Pavel Ott

The cyclical character of the agricultural seasons of the year is probably reflected in the shape of the roundels. These were rounded objects measuring several scores and even hundreds of meters in diameter, protected by a ditch and a palisade along the circumference.

The astronomical significance is confirmed by their orientation with respect to the Sun and visible celestial bodies. They can be therefore seen as the earliest observatories and calendars. The greatest concentration of discovered roundels, now amounting to several hundreds, is found in Bohemia, Moravia and Austria.

MORAVIAN
PAINTED POTTERY

ROUND

A circular compound surrounded
by a ditch and palisade.

6,500 - 5,000 BC

6,500 - 5,000 BC

6,500 - 5,000 BC

Small earthen vessel
from the roundel

Small earthen vessel
from the roundel

Small earthen vessel
from the roundel

Na této a předcházející straně přetiskujeme další panel z výstavy „Krásy a taje ČR“. Postupně uveřejníme i zbývajících 10 panelů této významné výstavy.

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Možná, že i Vy jste se zájmem sledovali ve čtvrtečních večerních televizních programech postupy plastických operací prováděných dr. Markem Kohoutem. Dr. Marek Kohout, dnes jeden z předních sydneyjských plastických chirurgů, je naším krajanem. Jeho přilet do Sydney s bratříčkem Petříkem byl tehdy v roce 1976 dramaticky zachycen v médiích - a drama to skutečně bylo. Markovi rodiče, ing. Pavel Kohout a jeho paní Jana úspěšně prorazili železnou oponu a přibyli do Sydney v roce 1970 v naději, že jejich dva malí synové je budou brzy následovat. Potom ovšem spadla klec a boj o děti trval šest let, a byl to boj velmi tuhý. Když hošičkové konečně v roce šestasedmdesátém přiletěli z Československa, malý Petřík se tulil k staršímu bratrovi, v němž viděl nejen bratra, ale i maminku a tatínka - na rodiče se sotva pamatoval. Ani Marek, ani Petřík nedovedli slovo anglicky a začala další bitva, boj o angličtinu. Nicméně oba hoši ten boj zvládli na výbornou. Svoji ohromnou píli a záslužným přičiněním starostlivých rodičů oba vystudovali nejen gymnasium, ale i medicinu. Starší Marek pak po dalších studiích a praxi v Australii, v USA a v Británii se specialisoval v Sydney jako plastický chirurg a svoji praxi provozuje ve dvou úspěšných klinikách. Musím přiznat, že když jsem viděl Marka v televizi, vedraly se mi do očí slzy. Tak se vypracovat vlastně z ničeho na vynikajícího specialistu, to chce muže nejen velkého talentu, ale také železné vůle. Jak Marek tak Petr - mimochodem také výborný matematik - dovedou výborně česky, jsou oba přívětiví, vzorně vychovaní a jsou také oba chloubou naší české komunity v Sydney.

Po jednání se sydneyjskou Státní knihovnou na Macquarie Street z iniciativy sestry Alenky Jiráskové bylo vedením sokolské jednoty odsouhlaseno uložit část archivních materiálů a pamětihodností v prostorách Státní knihovny, kde budou přístupny současné i budoucí generaci.

Archiv je zařazen pod hesly „Sokol“ a „Czech“ v Mitchell Manuscripts.

Státní knihovna vychází vstříc i jednotlivcům české komunity a nabízí uložit jejich mnohdy velice hodnotné rodinné materiály. Máte-li zájem, požádejte o návštěvu a radu úředníka Alana Taskera na čísle 02 9273 1429 či na e-mailové adrese atasker@sl.nsw.gov.au

Perla spíše černá, při nejmenším počernělá, i po těch patnácti letech. Český člověk byl koncem listopadu 1989 tak rozradostněn, že nějak pozapomínal na onen neblahý Vítězný únor. Václav Havel sám a lidé kolem něho hovořili sice o nesvobodě, ale nějak jim počínalo unikat, že komunismus byl u nás nastolen v plné síle už právě v tom únoru 1948, nikoli až po příchodu Rudé armády osvoboditelky v srpnu 1968. Mezi chartisty bylo velmi mnoho bolševiků, a to bolševiků skalních, kteří vlastně nastolovali komunismus v únoru 1948, i když mnozí z nich později přešli do řad Dubčekovců. Klasickým příkladem těch nově jakoby procitnuvších soudruhů - vedle generála Svobody a Dubčka samého - byl soudruh Smrkovský, nadšený velitel závodních milic z února 1948, a ten se vetřel k novopečeným propagátorům tak zvaného socialismu s lidskou tváří s puncem tak zvaného Pražského jara 1968. Kdo prožil onen proslulý Únor 1948 dobře ví, že poinvasní normalisace už byla jen slabým odvarem Vítězného února. A že chartisté z roku 1977 si nevytyčovali za svůj cíl demokracii, snažili se pouze o to, aby komunistická vláda počala dodržovat své vlastní závazky, závazky to komunistické. Tak se potom nový režim polistopadový počal hemžit chartisty, včetně násilníků z roku 1948, a Václav Havel se proti tomu nijak zřetelně nepostavil. Komunisté, i ti skalní, se tak elegantně vetřeli do nových poměrů a tihu oné neprozřetelnosti nese republika podnes, včetně pofidérního právního řádu Havlem a jeho vládami nejen tolerovaného, ale dokonce uplatňovaného do dnešního dne. A je paradoxní, že právě oni stopadesátiprocentní rusomilci-častuškové dnes nenávidí Rusy jako takové a za komunistické bestiality dávají vinu jim místo především sobě samým. Samozřejmě, toto všechno je už dnes stará vesta, ale měli bychom si to sobě i vládám doma často a zejména při výročích listopadových přeměn připomínat a mladé na to znovu a znovu upozorňovat...

Czechoslovakian Country Club v Kemps Creek oslavil v listopadu třicáté narozeniny. Z celého srdce gratulujeme a přejeme nejméně dalších třicet úspěšných let.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Bývalý řidič ministra zahraničí Cyrila Svobody nadstrážmistr Tomáš Rynda, který v dubnu zavinil u Vyškova nehodu ministerského vozu, patrně nebude odsouzen. Jeho případem se dnes začal zabývat vyškovský okresní soud. Jednání odročil na neurčito. Rynda se k činu doznal, nehody lituje a jeho obhajoba žádá podmínečné zastavení procesu. Žalobce souhlasí. Žádá jen, aby policista vyrovnal své dluhy způsobené nehodou. Rynda byl obžalován z nedbalostního ublížení na zdraví, za které hrozí až pět let vězení. V minulosti neměl v zaměstnání kázeňské problémy a odpovědnost za nehodu dnes poprvé přiznal. V uplynulých měsících již Rynda uhradil dluhy způsobené nehodou; podíl za zničení auta a ošetření ministra Svobody. Zbývá zaplatit již jen 1600 korun za ošetření lehce zraněného druhého člena ochranky.

Kolize se stala v úseku, v němž byl kvůli výstavbě dálnice D1 omezen provoz. Rynda měl podle značení zpomalit až na rychlost 60 kilometrů v hodině, kterou předpisovaly značky. Znalec ale zjistil, že kritickým úsekem projel rychlostí 122,9 kilometrů v hodině, nezvládl řízení a havaroval. Ministr Svoboda při nehodě spal a utrpěl nejvážnější zranění. Měl vážné poraněnou páteř a musel být operován. V nemocnici strávil měsíc a dosud se potýká se zdravotními následky. radio.cz

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Proti odporu lingvistů, geografů a historiků vláda rozhodla napříště používat jen dvouslovný název „Česká republika“ ve všech jazykových mutacích. Odmítla tedy používat jednoslovný název Česko (a tedy i Czechia a Tschechien). Používání dvouslovného názvu země snad vyloučí zaměňování naší republiky za Čečeňsko (Chechnya) a používání takových jazykových nesmyslů jako např. text „Brewed in Czech“ který je uváděn na etiketách Plzeňského Prazdroje, který lze přeložit snad jedinečně jako „uvařeno v Čechovi“.

Kanadské listy červenec – srpen 2004

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Horní komora parlamentu České republiky podpořila návrh skupiny senátorů, kteří chtějí umožnit českým krajanům, kteří kvůli emigraci (*exilu – poznámka redakce Věstníku*) před komunistickým režimem přišli o občanství, aby i nadále mohli žádat o jeho obnovení. Senátoři doporučují zrušit pětiletou lhůtu, která uplynula počátkem září a bez jejíhož zrušení by další krajané už nemohli o obnovení občanství požádat.

Radio.cz 4.11.2004

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

VARŠAVA 6. listopadu 2004. Poláci se bojí toho, aby nejvyšší hora Austrálie nepřišla o jméno polského národního hrdiny Tadeusze Kosciuszka. Maršálek polského Senátu Longin Pastusiak proto poslal oficiální dopis senátorům do Canberry.

"Když si uvědomím velkou toleranci Australanů, otevřenost jejich ducha a úctu k historii, nedokážu porozumět návrhům na změnu názvu hory," uvedl Pastusiak v listu. Vrch Mount Kosciuszko, jehož nejvyšší bod leží ve výšce 2228 metrů nad

mořem, pojmenoval jeho první pokořitel. Tím se v roce 1840 stal polský cestovatel Pawel Strzelecki. Právě on vybral pro horu jméno hrdinného Kosciuszka, který koncem 18. století sjednotil Poláky v boji proti pruské a ruské nadvládě.

Australské úřady uvažují o změně názvu hory už čtyři roky. Podle nich by měl název vrchu souviset s kulturou domorodých Australanů. Současné jméno je prý navíc pro rodilé Australany obtížně zapamatovatelné. O tom, že pojmenování hory působí Australanům nemalé potíže, svědčí i fakt, že na oficiálních mapách a v učebnicích vydávaných od roku 1840 byla hora donedávna chybně uváděna bez "z" jako Mount Kosciusko.

9.11.2004 lidovky.centrum.cz

čtk

Za dva roky by se měl do Prahy vrátit prostřednictvím svého pomníku populární skladatel, herec, textař, scenárista a spisovatel Karel Hašler. Tvrdí to zpěvák a lídr staropražské kapely Šlapeto Ivo Zelenka, který kvůli tomu založil občanské sdružení Pisničkář. Na právě končícím festivalu Pražský jarmark organizoval veřejnou sbírku. "Máme vyhlédnuté místo nad Starými zámeckými schody, o kterých se zpívá ve slavné Hašlerově písni. Nemá k němu výhrady Ústav památkové péče a předběžně ani město. Náhradní lokalitou je parčík na Klárově," řekl Zelenka ČTK. Zásadním problémem jsou ale finance. "Celkem bychom potřebovali 1,6 milionů korun, zatím máme na kontě jen kolem 100.000 korun," uvedl. Dodal, že výrazněji by mohl pomoci velký sponzor, kterého hledají.

Podle Zelenky hovoří současný harmonogram odhalení pomníku o 31. říjnu 2006. "Téhož roku uplyne i 65 let od chvíle, kdy byl v koncentračním táboře Mauthausen umučen," dodal muzikant. Je nespokojen s tím, že osobnost slavného českého písničkáře v metropoli připomíná pouze pamětní deska na jeho zlichovském rodném domě. Podle zadání veřejné soutěže na návrh pomníku, by měl být písničkář představen v životní velikosti a s kytarou v ruce. (Radio Praha Zprávy 4.9.04)

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

If the NRL (*National Rugby League*) is looking for a front man to scotch its image as the sport of boofheads, it should probably go past Luke Rooney.

The Penrith winger had a pretty dull time of it in Prague.

Taking a break with his Kangaroos teammates, he explained they lasted four days in the Czech capital before legging it back to London.

"None of us liked it," he said.

"There was nothing to do. **There were hardly any pubs**, no TABs. I'd rather be in Penrith."

Rooney has either got an incredibly well developed sense of dead-pan humour, or he is a boofhead. Whatever the case, his remarks would give a smug sense of satisfaction to well-travelled, smarty-pants types who equate league and its fans with a culturally bereft, alcohol-fuelled existence.

David Penberthy in The Daily Telegraph, November 10, 2004 (excerpt)

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Dr. Stanislav Brouček z pražského Etnologického ústavu Akademie věd České republiky v Praze, jehož návštěva byla ohlášena v minulém čísle Věstníku, se skutečně do Sydney dostavil a proklepal kdeco a kdekoho. Je to velmi sympatický vědec a příjemný člověk, a prozradil nám, že už procestoval kdejaký světadíl a promlouval s velkou řadou „krajanů“ v mnoha zemích. Jak jinak, Australii si ponechal nakonec... Je však chvályhodné, že republika se začíná zajímat o životy Čechů mimo hranice rodné země, byť žili i na druhém konci planety.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V neděli 31. října 2004 byla v sokolském Národním domě v Sydney slavnostně otevřena výstava – **Český a slovenský exil 20. století**. Výstava byla zahájena za účasti delegace senátorů České republiky, velvyslance České republiky pana K. Pažourka, ředitele Odboru kultury a krajaňských vztahů Ministerstva zahraničních věcí pana Z. Ličky a generálního konzula Č.R. v Sydney pana ing. J. Dolečka. Otevření výstavy byl přítomen také pan Jan Kratochvíl, autor projektu a předseda správní rady Společnosti pro kulturu a dialog K2001.

Pořadatelé výstavy K2001 ve spolupráci s Odborem kultury a krajaňských vztahů Ministerstva zahraničních věcí ČR si vytýčili za cíl expozice připomenout mladé generaci v České republice zásluhy exilových Čechů a Slováků o vznik Česko-slovenské republiky a její další existenci přes těžká období nacistické okupace i komunistické represe až po návrat k demokracii v roce 1989. Sydneyjská expozice je jen malým fragmentem rozsáhlé výstavy, která byla otevřena v Brně

18.ledna 2002 a později na podzim roku 2003 přenesena do Prahy. Pan Kratochvíl, který se ujal tohoto gigantického úkolu sehnat a shromáždit potřebné údaje, dokumenty a fotografie z mnoha zemí všech pěti kontinentů a vytvořit z nich ucelený pohled na náš exil se svého úkolu zhostil úspěšně, snad také proto, že byl emocionálně zasazen otázkou exilu již od svých dětských let. Jeho otec totiž uprchl z ČSR hned po únorovém puči a pan Kratochvíl čekal plných 40 let, než mohl poprvé spatřit svého tátu v listopadu 1989!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Národní svátek byl letos opět vzpomenut českými diplomatickými zástupci. Kromě slavnostní vzpomínky uspořádané generálním konsulem v Sydney, o níž referujeme jinde, bylo založení republiky vzpomenuťo panem velvyslancem Karlem Pažourkem také v Canbeře, již tradičně v prostorách australského Nejvyššího soudu. Tam byla také současně otevřena výstava současného, ba nejmodernějšího českého malířství, kterou obeslali tři mistři - Kakulian, Jirků a Rittstein. Uspořádání výstavy se ujal sám mistr Rittstein se svou sympatickou chotí, kteří se též do Canberry osobně dostavili. Ukázalo se, že pan velvyslanec je výborným řečníkem a zhostil se svého úkolu poradatele i hostitele na výbornou plus.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Náš vzdělavatel, knihovnik, učitel češtiny a neúnavný cvičenec úterních aerobics bratr Ray Černý oslavil v neděli 7. listopadu v prostorách Národního domu své devadesáté narozeniny. Mezi mnohými gratulanty byl i ministr zahraničí České republiky Cyril Svoboda, který Raye osobně poznal při státní návštěvě Austrálie začátkem tohoto roku. Ministrův blahopřejný dopis, vzpomínající významných událostí a zásluh Rayova života spolu s pamětní medailí ministerstva zahraničí Rayovi předal generální konsul České republiky v Sydney pan ing. Jaroslav Doleček. Dalším příjemným překvapením byla skupina přátel, kteří Rayovi, snad nejstaršímu českému trampovi na světě, zahráli potlachové písně i melodii k tanečnímu sólu s manželkou Patricií.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Eva Strížovská, redaktorka měsíčníku „Český dialog“ připravila opět **Český kalendář 2005**. Kalendáře si můžete objednat na čísle 02 9528 7928 nebo e-mailem přímo v redakci Českého dialogu: strizovska@seznam.cz.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Výročí založení republiky bylo velmi důstojně oslaveno v prostorách parlamentu státu Nový Jižní Wales v Sydney. Pořadatel, pan generální konsul ing. Jaroslav Doleček, pozval velkou řadu hostů, a to jak z řad zde usedlých Čechů tak z řad Australanů a svým projevem dokázal všem přítomným jak výbornou znalost angličtiny, tak přehledné zvládnutí českého tématu. Ty tam jsou doby, kdy hlavní město naší země bylo Australanům záhadou. Pan generální konsul je také doyenem sydneyského konsulařního sboru a jeho reprezentativní vystoupení se odehrálo na nejvyšší komunikační úrovni. O zdárný průběh oslavy se ovšem také nemenší mírou zasloužila elegantní choť pana generálního konsula, jejíž vystupování po boku manželově se děje vždy v harmonické pohodě a s příjemným úsměvem. Věrohodné prameny nepřestávají tvrdit, že příštího roku se opět na hostům nabízených mísách objeví „posvícenské“ tvarohové, povidlové a makové koláčky jako nezanedbatelná součást českého pohostinství.

Lovec perel Bojar

Šlápějemi dějin a významných výročí v listopadu a prosinci

Před 2004-mi lety, v zemi zvané Judea, v městě Betlémě narodil se Panně Marii syn, kterému dali jméno Ješua, a kterého ve své mateřštině zveme Ježíš. Každým rokem se křesťané shromažďují, aby si na Vánoce připomněli den narození Spasitele.

Svatý František z Asisi, když uvažoval o narození Páně, zatoužil prožít ten úžasný okamžik, kdy Maria podržela na svých loktech dětátko, svoje dětátko, které bylo Synem Božím a Spasitelem světa. Šel na to s dětinskou vynalézavostí. Postavil otevřenou chatku s jeslemi, vypůjčil si oslíka a vola, aby stáli nad jeslemi, sehnal dva dobrovolníky, aby zosobňovali Pannu Marii a svatého Josefa. Vše připravil podle své představy, slámu, ovečky, všechno živé. Jen s dětátkem přišla potíž, neboť živé dětátko nikdo překvapenému Františkovi nepůjčil. Musil se tedy spokojit s loutkou. Betlémská scéna stála jako opravdová a nad ní se klenula skutečná noc, noc nejhlubší a nejdelší, noc nejtajemnější. Jesličky, zobrazení narození Krista v Betlémě, se díky Františkánům rychle rozšířily jako vánoční zvyk po celém křesťanstvu (podle P. Piňhy). Františkáni přinesli tuto tradici do Čech a na Moravu a tato tradice se stala nedílnou součástí českých Vánoc a národního folkloru.

Před 970-ti lety, 9. listopadu 1034, byl zavražděn český kníže Oldřich. Kroniky nám zachovaly zprávu jak při lovu u Postoloprta spatřil krásnou dívku Boženu prát prádlo v potoce v Peruci a pojal ji za ženu.

Před 660-ti lety, 21. listopadu 1344, první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic položil základní kámen stavby katedrály svatého Víta. Slavné události byli přítomni král Jan Lucemburský se svými syny Karlem a Janem. Vlastní stavba byla zahájena až za panování Karla IV. a pokračovala až do roku 1419, kdy byla přerušena, jak se později ukázalo na velmi dlouhou dobu. V červnu 1421 chrám vyrabovali husité a v roce 1541 vyhořel do základů. Obnovený chrám byl o Vánocích 1619 znovu vyrabován, tentokrát kalvinisty, vedenými jejich kazatelem Skultétem. Poslední tragédie katedrály se odehrála při vpádu Prusů v roce 1757, kdy ji Bedřich Veliký dal ostřelovat děly. V polovině XIX. století byla založena Jednota pro dostavění chrámu svatého Víta a konečně v roce 1929 byl chrám dokončen k výročí tisíciletí zavraždění svatého Václava.

Před 590-ti lety, 3. listopadu 1414, mistr Jan Hus dorazil do Kostnice, aby se ospravedlnil z nařčení z kacířství a obhájil své učení.

Před 270-ti lety, 11. listopadu 1734, se v Rychnově nad Kněžnou narodil František Martin Pelcl, buditel a historik. Byl jmenován prvním profesorem nově zřízené katedry české řeči a literatury na pražské universitě. Svě nejvýznamnější dílo „Novou kroniku českou“ vydal v češtině.

Před 230-ti lety, 6. prosince 1774, tedy na Mikuláše, dostaly děti zvláštní dárek – byl schválen školní řád pro školy v českých a rakouských zemích, který zavedl povinnou školní docházku pro děti od šesti do dvanácti let.

Před 220-ti lety, 3. listopadu 1784, se narodil zakladatel české moderní krajinářské malby Antonín Mánes, otec Amalie, Josefa a Quida Mánesových.

Před 200 lety, 14. listopadu 1804 kapitán Matthew Flinders nazval kontinent, ve kterém žijeme, jménem „Australia“.

Před 180-ti lety, 5. prosince 1824, se narodil Vilém Dušan Lambl, lékař a objevitel, který popsal bičíkovce, kteří parazitují ve střevech obratlovců a působí úplavicí. Tito prvoci byli pojmenováni „lamblie“, dnes jsou ale nazýváni giardia, jménem dobře známým našim sydneyjským čtenářům z rozborů vodní nádrže Warragamba.

Před 170-ti lety, 21. prosince 1834, se v pražském Stavovském divadle konala premiéra frašky Josefa Kajetána Tyla „Fidlovačka, aneb žádný hněv a žádná rvačka“, ve které poprvé na veřejnosti zazněla píseň slepého houslisty Mareše, která se později stala českou národní hymnou.

Před 150-ti lety, 3. prosince 1854 hned po úsvitě, jizdní policie i pěší policisté zaútočili na „Eureka Stockade“ ve Viktorii, kterou zbudovali zlatokopové na protest proti poplatkům za licenci. Bitva trvala asi 20 minut – zlatokopové prohráli. Třicet zlatokopů padlo a na straně policie bylo šest mrtvých. Vůdce povstalců Peter Lalor ztratil ruku, ale o rok později byl zvolen do legislativní rady ve Viktorii, aby hájil zájmy horníků.

Před 130-ti lety, 5. listopadu 1874, se poprvé běžela „Velká pardubická“. Ze čtrnácti koní na startu došlo jenom šest a jeden kůň zahynul. Dnešní trať měří 6,9 km a má 31 překážek, nejtěžší z nich je Taxisův příkop.

Před 120-ti lety, 28. listopadu 1884, se narodila Růžena Nasková, divadelní a filmová herečka a členka činohry Národního divadla v Praze. Své vzpomínky zapsala do svých dvou knih „Jak šel život“ a do „Malé kroniky dnů“.

Před sto lety, 20. listopadu 1904, byla otevřena Studentská kolej českých vysokých škol pražských, jedna z mnoha akcí mecenáše Josefa Hlávky. Městská rada věnovala pozemek a zavedla elektrické osvětlení na své náklady. Ve světlých pokojích s ústředním vytápěním bylo ubytováno prvních 211 studentů ze sociálně slabých rodin, kteří měli dobré studijní výsledky. A 9. prosince 1904 se narodil Jára Kohout, divadelní a filmový herec a jeden ze zakladatelů Barrandovských filmových ateliérů. Po roce 1948 žil a působil v zahraničí a dvakrát také vystupoval pro sydneyjské krajany v naší sokolovně.

28. prosince 1904 se narodil Jan Snížek, dramatik, prozaik a režisér, který byl v letech 1941-49 ředitelem Nezávistného, později Rozmarného divadla. Od roku 1949 žil v exilu a v roce 1955 založil v New Yorku Krajové divadlo, kde uváděl zprvu vlastní hry a později českou klasiku.

Před 15-ti lety, 17 listopadu 1989, v den studentského svátku, pražští studenti uspořádali protestní průvod na Vyšehrad a při cestě zpátky do centra Prahy byli surově napadeni bolševickou policií, ale komunistický režim to nepřežil.

Josef „Jef“ Kratochvíl, známý brněnský fotograf, o tom řekl v knize J. A. Krystka „My ka-Brňáci“: „Najednou, ze dne na den, ztratily smysl všechny umělecké komise, stranické pokyny v redakcích, cenzura, pionýrské šátky, bolševické paláce, výjezdní doložky, prvomájové průvody, devizové přísliby, Leninovy busty, nedotknutelnost politiků a mnoho dalších šíleností komunistického režimu. Rada nafoukaných panáků rychle strkala hlavu do písku; pravda je, že také spousta všehoschopných naopak vycítila svoji velkou šanci“.

Jak to tenkrát všechno bylo se už asi nikdy nedovíme! Jen víme, že to bylo sametové.

J.Z.

Náš účet za komunismus

Pavel Kohout, analytik PPF, Lidové noviny, 20. 11. 2003

Prohlášení o zločinnosti komunistického režimu je součástí právního řádu České republiky. Lze spočítat popravené i vězněné oběti komunismu, ale jak odhadnout hmotné škody, které komunismus způsobil?

Známe-li ekonomickou úroveň předválečného Československa a stav z počátku 90. let, můžeme alespoň zhruba odhadnout škody způsobené komunistickým režimem. Srovnání je komplikováno metodickými problémy, ale není nemožné. Máme k dispozici statistiku národního důchodu na hlavu z roku 1924. Jeho hodnotu v německých zlatých markách uvádí Geographisch-Statistischer Universal Atlas profesora Hickmanna (vydal Freytag & Berndt, Vídeň, 1927). V žebříčku nejbohatších zemí světa v roce 1924 se Československo umístilo na desátém místě - daleko před Německem, Rakouskem, Nizozemskem a Itálií.

Japonsko tehdy v přepočtu na obyvatele dosahovalo jen 60 procent ekonomické výkonnosti ČSR. Před námi byly jen USA, Kanada, Austrálie, Švýcarsko, Argentina, Británie, Francie, Švédsko a Belgie. Pokud počítáme jen teritorium dnešní ČR (bez Slovenska a Podkarpatské Rusi), stupeň naší vyspělosti byl v roce 1924 srovnatelný s Francií nebo se Švédskem.

Přeskočme několik desetiletí. V roce 1980 jsme již dávno nepatřili do první desítky nejvyspělejších zemí. Podle údajů Světové banky byl hrubý domácí produkt tehdejší České socialistické republiky jen 2824 dolarů na hlavu, což bylo 4,4 krát méně než například HDP na jednoho Francouze. V roce 1989 se zaostávání dále prohloubilo: Francie měla před námi již 5,1 násobný náskok. Podle posledních dostupných údajů

činil v roce 2002 francouzský HDP na hlavu 3,4 násobek české ekonomické výkonnosti.

Srovnání stále vyznívá v náš neprospěch, je však jasné, že trend zaostávání za vyspělým světem se podařilo zvrátit. Tento úspěch je o to cennější, že české statistiky před rokem 1990 byly bezpochyby nadhodnocené, a nelze je proto brát jako zcela spolehlivý pramen. O důvodech, proč komunistická ekonomika zaostávala, bylo napsáno hodně. Uvedu jen jednu osobní vzpomínku - na exkurzi do jistého strojírenského podniku, které jsem se zúčastnil v roce 1983 jako student gymnázia. Pohled na dělníky, kteří hráli karty, spali nebo popíjeli "lahváče", jasně vypovídal o přezaměstnanosti a nízké efektivitě. Informační hodnota exkurze byla obrovská. Bylo na první pohled jasné, jak socialismus řeší nezaměstnanost a co by se stalo, kdyby najednou začaly fungovat tržní podmínky. Není divu, že dotyčný podnik je nyní v konkursu podobně jako stovky jemu podobných.

Důsledky komunistického hospodaření trvají: nízká produktivita práce, neexistence silné domácí podnikatelské vrstvy, velký nedostatek kvalitních českých manažerů. Kdyby ekonomický vývoj České republiky nebyl v roce 1945 přerušen znárodněním klíčového průmyslu, faktickým zničením finančního systému a o tři roky později komunistickým převratem, byli bychom dnes na úrovni Francie, Švédska nebo Rakouska. V roce 2002 jsme tedy mohli mít HDP na obyvatele o více než 550 tisíc Kč vyšší. Celkové hospodářské škody způsobené důsledky komunismu jen za rok 2002 dosáhly tedy hodnoty v přibližné výši 5700 miliard Kč. Ve srovnání s tím jsou všichni tuneláři z 90. let pouhými troškaři a břídily.

Poučení? Kdo způsobí škodu za milion, je nucen ji nahradit a dost možná si půjde i sednout. Tunelář, který způsobí škodu za miliardu, nemusí nahrazovat nic a pravděpodobně se vyhne trestu. Organizace, která způsobí škody za tisíce miliard, je považována za legitimní politickou sílu a je dotována státním rozpočtem. Její zástupci nesedí za mřížemi, nýbrž v Poslanecké sněmovně a v Senátu. Účet za škody způsobené svými předchůdci odmítají převzít.

Našli u nás druhou vlast, ale Stalinově mstě neunikli

Zdeněk Vališ 12.05.2004 Český Rozhlas 7, Radio Praha (zkráceno redakcí)

Pietní vzpomínku na ruské emigranty odvečené po válce z Československa do gulagů v Sovětském svazu uspořádalo v úterý u pravoslavné kaple na Olšanských hřbitovech v Praze občanské sdružení Oni byli první. Na místě byl i kolega Zdeněk Vališ.

Už od roku 1991 se 11. května v 11 hodin kladou u ruské kaple na Olšanských hřbitovech věnce. Proč právě touto dobou, to vysvětlil Radiu Praha předseda sdružení Oni byli první Vladimír Bystrov.

Vladimír Bystrov

"Jedenáctého května dopoledne jsou zdokumentovány v Praze první únosy československých občanů do Sovětského svazu. Samozřejmě v jiných městech, ve východních částech republiky, k tomu došlo dříve tak, jak postupovala Rudá armáda."

Členové sdružení se snaží české veřejnosti připomenout, že prvními oběťmi stalinského teroru v této zemi byli českoslovenští občané ruské a ukrajinské národnosti. A jak podotýká Vladimír Bystrov, československá vláda nedokázala své občany ochránit.

"Celý ten vývoj ji zaskočil, zaskočila ji sovětská arogance. Československá vláda samozřejmě různým způsobem požadovala, aby byli vráceni jednotliví občané, zejména ti, kteří byli uneseni ze Slovenska, protože tam to bylo masové, tam to bylo trochu v jiné rovině a působilo to tam potíže místní komunistické straně. Ale to bylo Sovětskému svazu naprosto jedno."

U naprosté většiny obětí se neví jak, kdy a kde zemřeli. Není ale ani znám přesný počet lidí násilně zavlčených Stalinskou tajnou policií do Sovětského svazu. Často zmizely celé rodiny včetně příbuzných či naopak lidé osamělí, takže ani nebylo nikoho, kdo by zmizení československým úřadům ohlásil. Část dokumentace o zmizelých zničila po roce 1948 Státní bezpečnost. A pátrat v ruských archívech není podle Vladimíra Bystrova vůbec jednoduché.

"My jsme se třeba obrátili na společnost Memorial, což je ruská společnost, která se tím zabývá. Oni nám řekli, že se pokusí najít materiály, ale potřebovali od nás vědět, kdy ti lidé byli odvezeni, kým, kam a jak byli odsouzeni. Jenže to je přesně to, co my nevíme."

Elena Tumanová-Nezvěská přišla o otce, o strýce a její manžel, jak říká, vyvázl po letech ze stalinského gulagu snad jen zázrakem.

"Jeho unesli 14. května 1945, i když z Ruska odjel, když mu bylo tři a půl roku."

Otec i strýc Eleny Tumanové-Nezvěské bojovali jako vysokoškoláci proti bolševikům. Po příchodu do Československa vystudovali v Praze na ČVUT stavební fakultu. A leccos po nich dodnes zůstalo.

Ti lidé, především příslušníci inteligence, museli opustit bolševické Rusko, aby zachránili holý život. Svou novou vlast našli v předválečném demokratickém Československu. Celkem jich zde nakonec zakotvilo dvacet až třicet tisíc. Stalinově mstě ale mnozí stejně neunikli. Našel si je většinou hned v prvních dnech po osvobození Československa. Široká veřejnost o těchto lidech, československých občanech, prakticky vůbec nic neví. Podle Vladimíra Bystrova se tomu ani nelze divit. 40 let to bylo tabuizované téma a ještě dnes je prý pro řadu lidí těžko stravitelné spojovat takové zločiny s příchodem Rudé armády - osvoboditelky.

Přemyslovci versus Slavníkovci

Pavel Hulák

Raný feudalismus v našich dějinách je spojen s nástupem přemyslovského rodu na knížecí stolec a pozdějším vznikem Českého státu. Posledně jmenovanému však předcházely mnohé události tak kruté a bezcitné, zároveň však přirozené pro svou dobu.

Vratme se zpět do roku 950 na území tehdejších Čech, kdy zde vládl kníže Boleslav I. (vládl 935 - 972). Pevná státní moc byla v nastupujícím feudálním řádu důležitým a pokrokovým činitelem. Toto vše skýtala Boleslavova vláda i přesto, že ve výše zmíněném roce byl Boleslav nucen podrobit se požadavkům německého krále Oty I.

Pro Čechy to v budoucnu znamenalo odvod poplatků do říšské pokladny a vojenskou pomoc římskému králi. Na první pohled potupný akt, nicméně v příštích letech budoucímu Českému státu velice prospěšný.

V roce 955 došlo k bitvě u Lechu, kde Ota I. společně s Boleslavem I. porazili rozpinavé Maďary, kteří se dostali na Velkou Moravu, kterou začátkem 10. století zničili, a do středního Německa. Po několikerém vítězství nad Maďary připojil Boleslav I. k Čechám i Moravu a přilehlé části Slovenska. Po dalších vojenských akcích rozšířil svůj vliv až na území Krakovska. Ač knížetem, byl kronikáři nazýván králem, a stal se tak jedním z nejmocnějších panovníků střední Evropy.

Když v roce 972 (967) umíral, odevzdal svému synu Boleslavu II. území, které se svým jádrem velice podobalo území dnešnímu, a položil tak základ budoucího

jednotného Českého státu. Boleslav II. nastoupil na trůn vzápětí po skonu svého otce. Završil proces sjednocování a dokončil tak otcovo dílo.

Boleslava II. můžeme směle nazvat nejvýznamnějším přemyslovským vládařem 10. století. Čtvrt století panování Boleslava II. (972 /ev. 967/ až 999) bylo vyvrcholením kmenového sjednocení slovanského obyvatelstva Čech. Dostalo se mu přídomek "Pobožný", a to nejspíše proto, že se mu podařilo vymanit Čechy částečně z německého (mohučského) církevního područí. Za jeho vlády vznikaly v Čechách mnohé kláštery a v Praze byl ustaven biskupský stolec. Tento byl zřízen v roce 973 a prvním biskupem byl jmenován Dětmar, sice Sas, ale rozuměl slovanským jazykům i národům. Po jeho smrti převzal biskupskou berlu Vojtěch, syn knížete Slavníka, zemřelého v roce 981.

A nyní se dostáváme k meridu věci. Vojtěch pocházel ze slavného a Přemyslovcům rovnocenného rodu Slavníkovců. O tomto rodu ví dějiny příliš málo. Řekněme snad jen to, že jejich panství se rozkládalo na území severovýchodu až jihu Čech. Kníže Slavník zanechal šest mužských potomků a snad proto Přemyslovci s nervozitou očekávali, zda při dělbě území nesáhnou pozůstalí na území jejich. Dost na tom, že Slavníkovci razili vlastní mince, měli vlastní vojsko a druhé nejvyšší místo v zemi zastával Slavníkovec Vojtěch.

Volba Vojtěcha biskupem byla čistě diplomatickým tahem, neboť rok po smrti knížete Slavníka si nemohl kníže Boleslav dovolit otevřené nepřátelství. Ale brzy se dostal do konfliktu s Vojtěchem a odtud se spory přenesly na celý rod. Nyní tedy víme co předcházelo osudnému dni 28. září 995, kdy byl v Libici nad Cidlinou doslova vyvražděn rod Slavníkovců.

Přemyslovci šikovně využili situace, kdy tehdejší německý panovník Ota III. pořádal válečnou výpravu proti pohanským Bodcům a pomoc přislíbily i dva sbory z Čech. Přemyslovský pod vedením Boleslava Ryšavého (syn knížete Boleslava II.) a slavníkovský pod vedením Soběbora, nejstaršího syna knížete Slavníka. Na Libici tehdy zůstali čtyři mladší bratři (Spytimír, Pobraslav, Pořej a Čáslav), malá posádka a ženy s dětmi.

Proč Vršovci, kteří vedli útok na Libici jménem Přemyslovců, vybrali právě svátek sv. Václava, zůstává dodnes záhadou. Obléhání prý trvalo dva dny, během kterých obléhání prosili, zda by mohli vykonat bohoslužbu za sv. Václava (zavražděného před 60. lety). Útočníci se jim však vysmáli a odpověděli: "Váš-li je Václav, náš zase Boleslav". Nebyl ušetřen nikdo, i když se zbytek obyvatel uchýlil na svatou půdu kostela. Po zničení Libice následovalo vypálení ostatních důležitých hradišť; důležitá strategická opevnění obsadili Přemyslovci a Libici dostali darem Vršovci, jako dar za spoluúčast. O něco později potkalo Vršovce podobné neštěstí jako Slavníkovce.

Poznámka redakce Věstníku: František Palacký ve svých Dějinách národu českého popsal tyto události trochu odlišně: „Manželka jednoho Vršovce, v cizoložství postižená, měla podle staročeského řádu pokutu smrti utrpět rukou uraženého manžela. I utekla se k Vojtěchovi, jenž, když mu slibovala činit pokání, chtěl zachovat život její, povolil ji tajné útočiště u jeptišek svatojiřských. Mezitím ale přihnauše se Vršovci se zbrojným houfem, učinili útok na dům biskupský, chtějíce násilím zmocnit se hřišnice; avšak nenašedše jí, láli biskupovi, an prý proti právu a spravedlnosti ujímal se cizoložnice. Tu Vojtěch rozhněván postavil se sám mezi ně a káral důtklivě krvežíznivost jejich, nic nedbaje, zdali by jemu také ublížiti nechtěli; než vůdce zástupu, hlava rodu Vršovců, odpověděl mu uštěpačně, že neučiní sice jeho účastna cti mučednické, ale nad bratry jeho že bude uměti náležitě se pomstíti, nevydá-li ženy. Zatím podařilo se úplatkem dovědět se o místě, kde hřišnice ukryta byla; hrozbami a sliby dovedli toho, že jim vydána jest; a když manžel její sám ji usmrtiti nechtěl, dali Vršovci jí od obecního slouhy hlavu stíti. Rozhořčen jsa, s pláčem a Vršovce proklínaje, opustil Vojtěch bez meškání Prahu a Čechy a bral se opět do kláštera svého římského (r. 995). ...Slavníkovec Soběbor přijal pozvání od polského knížete Boleslava Chrabrého. Tam si stěžoval na krivdu, kterou rod jeho snášeti musel... Slavníkovci byli viněni ze srozmění s nepřáteli vlasti, počet jejich přátel se menšil a když Vršovci počali opět zášti proti nim, Slavníkovci po ztrátě všech statků svých obmezení jsou brzy na jediný hrad libický; a i ten konečně 25. září 996 obležen a po několika dnech útokem dobyt.“

28. září 995 bylo důležitým mezníkem českých dějin. Vznikl jednotný Český stát pod vládou jednoho panovníka Boleslava II. a Přemyslovci se tak stali zhruba na tři sta let jedinými pány tohoto území.

Poslední dva živi Slavníkovci, bratři Soběbor a biskup Vojtěch, se sešli v polském Hnězdně, kde u polského panovníka Boleslava Chrabrého našli azyl. Vojtěch, zlomen tragédií rodu a zklamán životem, odchází ze svého azylu v Hnězdně kázat křesťanskou víru mezi pohanské Prusy. Tam roku 997 našel to, co hledal - smrt mučedníka.

Jindřichohradecký Speciál č. 5/2000)

Jako další příspěvek k problematice sudetských Němců redakce Věstníku předkládá čtenářům k posouzení stanovisko českých historiků J. Pánka a J. Peška.

Historikové proti znásilňování dějin

Střední Evropa propadla živelnému historismu - novináři, publicisté, politici a další ochotníci se opět jednou zmocnili dějin jako útočné zbraně. Začali je účelově přehodnocovat a nacházet v nich argumenty k podpoře svých momentálních programů a zájmů. Přičiněním těchto amatérských vykladačů minulosti si mají střeoevropské národy uvědomit, že cesta k civilizovanému soužití národů nevede od nynějšího - zajisté nedokonalého - stavu věcí postupem do budoucnosti, nýbrž oklikou přes minulost. V zájmu ovládnutí současnosti a budoucnosti prostřednictvím dějin dochází ovšem k takovému výkladu minulosti, který nemá nic společného s jejím vědeckým poznáním a kritickou interpretací. Účelovým výběrem jednotlivin, používáním polopравd i prokazatelných lží je obraz dějin deformován do té míry, že se v něm veřejnost jen stěží dokáže orientovat.

Za situace, kdy se diletantsky nekritický a svévolně zmanipulovaný výklad dějin stává příčinou mezistátních nedorozumění a předmětem politických jednání parlamentů, pokládáme za svou povinnost co nejstručněji formulovat několik vět o českých dějinách 20. století, o tématu, jež se v poslední době stalo předmětem zvláště intenzivního zkreslování a mediálního zneužívání. Jsme přesvědčeni, že poznávání dějin představuje otevřený proces, máme však zároveň zkušenost s tím, že utilitární překrucování a popírání poznatků o minulosti, prověřených v mezinárodní vědecké diskusi, se může stát jedním z neúčinnějších nástrojů k rozeštvávání společnosti uvnitř jednotlivých zemí i národů navzájem. Svým vyjádřením chceme na toto nebezpečí upozornit a uvést několik orientačních bodů pro příští diskusi.

1. Střední Evropa představuje po etnické stránce mimořádně složitý prostor, v němž problémy soužití a konflikty etnik, národů a národnostních menšin trvaly po více než tisíciletí, a to až do migračních dramát v předvečer druhé světové války, v jejím průběhu a krátce po jejím skončení. Tak jako i v jiných částech světa, ani ve střeoevropském regionu nikdy neexistovala etnický a nacionálně vyvážená, "spravedlivá" a dlouhodobě rovnovážná situace. Po nejednou dramatických proměnách, jež nastávaly v průběhu dějin, proto nikdy nebylo možné s odstupem restituovat někdejší "ideální" stav. Jediné, co obyvatelům této části světa po každé z katastrof vždy znovu zbývalo, bylo hledání nové vratké rovnováhy soužití, porozumění a spolupráce.

2. Za stabilizační činitel v naší části kontinentu je ve zpětném - idealizovaném - pohledu často označována habsburská monarchie. Ve skutečnosti Rakousko-Uhersko nenabízelo ani zdaleka optimální řešení složitých střeoevropských poměrů, nýbrž zůstávalo jen jedním z řady neúspěšných pokusů o mocenskou integraci tohoto prostoru. Česká politická reprezentace se od osmdesátých let 19. století soustavně snažila o vnitřní - federalizační - reformu monarchie, o zrovnoprávnění všech jejích národů. Toto úsilí, které v různých formách a přes opakované neúspěchy trvalo až do roku 1917, nedošlo však naplnění.

3. Rakousko-Uhersko se stalo (za intenzivní a cílevědomé podpory Německého císařství) prvním agresorem v první světové válce, za což nesou vinu především habsburská dynastie a mocenské elity jejích vládnoucích národů - rakouských Němců a Maďarů. Ani nezměrné válečné utrpení všech obyvatel monarchie nedovedlo její reprezentaci k nutným federativním reformám a k uzavření míru. Ve chvíli zhroucení vojenského úsilí Německa a Rakousko-Uherska se koncem roku 1918 na jejich troskách ustavily nástupnické národní státy a bývalým vládnoucím národům

zůstala podstatně okleštěná území, zasažená traumatem porážky a revolučního rozvratu.

4. Československá republika vznikla a ustavila se jako výraz funkční české domácí státnosti, vůle, ochoty a schopnosti převzít zodpovědnost za válkou vyčerpanou zemi a její obyvatelstvo a zároveň jako důsledek rozsáhlé a úspěšné politické i vojenské zahraniční akce. Její mezinárodní uznání bylo výrazem spojenecké důvěry v českou způsobilost vytvořit a udržet v čase rozvratu a obecného chaosu v srdci Evropy stabilitu a demokracii. Německá menšina v českých zemích - jak později konstatovali její vlastní reprezentanti - k vlastní škodě zpočátku nepochopila rozměr porážky centrálních mocností ani efemérnost levicového revolučního opojení a nepostavila se na stranu vznikající republiky.

5. Československo zajisté nebylo státem dokonalým. Ve střední a východní Evropě však nejdůsledněji usilovalo o vybudování demokratického zřízení a vytvořilo unikátně vysoký standard pro státně podporované kulturní, společenské a politické uplatnění národnostních menšin. Němečtí občané republiky se stali plnoprávními občany demokratického státu, jejich volení představitelé se od roku 1926 podíleli na vládě v tomto státě, a to daleko větší měrou, než se mohli Češi podílet na vládě v Rakousko-Uhersku.

6. Československo se ve třicátých letech stalo útočištěm mnoha německých demokratů či množství z rasových důvodů pronásledovaných osob, prchajících před nacismem. Většina příslušníků německé menšiny, mj. těžce zasažené světovou hospodářskou krizí, však v nacionálním socialismu sousedního státu našla svůj ideál. Loajalita Sudetských Němců vůči Československu radikálně poklesala - projevílo se to v parlamentních volbách roku 1935 a ještě drastičtěji v komunálních volbách roku 1938, kdy Henleinova, Hitlerovou Třetí říši financovaná a ovládaná Sudetoněmecká strana shromáždila na 88 % (1 279 000) všech německých hlasů. Na straně demokracie zůstali jen němečtí sociální demokraté. Ti také - spolu s těmi německými Čechoslováky, kteří byli nacisty prohlášeni za židy - nejhůře doplatili na mnichovský diktát a na odtržení československého pohraničí ve prospěch Třetí říše.

7. Nacisticky orientovaní Sudetští Němci (přes půl milionu z nich vstoupilo do NSDAP, čímž sudetoněmecká stranická organizovanost se 17 % veškeré populace zaujala s velkým odstupem nejvyšší pozici v celé říši) se aktivně podíleli na okupačním teroru v českých zemích. Jejich volení představitelé v součinnosti s říšskými nacisty připravili plán na úplnou likvidaci českého národa. Nacistické Německo, jehož se Sudetští Němci stali občany, zahájilo od roku 1939 projekt rozsáhlých nucených přesunů zahraničních německých menšin zpět do říše a návazné transferů a exterminace slovanských menšin z území, určených pro germánskou kolonizaci.

8. Nacistické Německo, které přes sliby z Mnichova okupovalo 15. března 1939 českomoravský zbytek okleštěného Československa, rozpoutalo druhou světovou válku a na ni vázané soustavné vyvražďování východoevropských národů. Stalo se tak hlavním viníkem největší tragédie lidských dějin, která stála životy 60 milionů lidí a vedla k nevidaně krutému holocaustu Židů a Romů i ke gigantickému nástupu genocidy dalších národů. Poražené a bezpodmínečně kapitulující Německo zaplatilo za tuto vinu ztrátou třetiny svého území, útekem, vyhnáním a transferem 12 milionů lidí ze střední a východní Evropy do zmenšeného a rozděleného Německa a dočasným zánikem státní suverenity.

9. Hned po počátku druhé světové války se ve spojeneckých kruzích začalo prosazovat přesvědčení, že poválečná stabilizace kontinentu bude jednou možná pouze v případě, kdy ze střední a východní Evropy bude odstraněn fenomén menšin. V roce 1942 proto britská vláda přijala rozhodnutí o transferu (resp. vyhnání) německých menšin z osvobozených zemí. Roku 1943 se k tomuto názoru připojila vláda USA, Svobodní Francouzi a konečně i SSSR. Také československá a polská exilová vláda zastávaly tuto koncepci, od počátku války radikálně propagovanou též odbojovými skupinami ve vlasti i exilovými vojenskými jednotkami.

V Praze, dne 7. dubna 2002

Za výbor Sdružení historiků České republiky: Jaroslav Pánek a Jiří Pešek

(Pokračování v příštím čísle.)

Čech účastníkem australské výpravy.

Josef Kořenský

Výňatek z knihy „Austrálie“, druhé vydání z roku 1922.

Málo jest Čechů, kteří opustivše rodnou zemi vystěhovali se do Austrálie. Takovým je Josef Polák, jenž byl dle všeho asi prvním českým osadníkem v Západní Austrálii

Josef Polák pocházel z Nových Benátek. Jako syn chudých rodičů chodil do reálných škol mladoboleslavských a vyučil se zahradnictví. Povolání jeho zaneslo Poláka potom do Rakous, do Haliče, z Haliče do Uher a Sedmihradska, později pak i do Francie a Anglie.

Když viděl Polák, jak se sjíždějí do Anglie všechny koráby světa a jak se opět rozjíždějí k nejdlehlším pevninám a ostrovům, zatoužil český jinoch po daleké cizině a plavil se r. 1877 do britské kolonie, jejíž jméno Západní Austrálie.

Dlouho trvala plavba, nežli spatřil Polák zaslíbenou zemi na obrácené polokouli zemské. Plachetní loď opustila Anglii v měsíci září a přistála ke břehům australským teprv o Novém roce 1878.

Polák šel do nejmladšího zemědělce za štěstím, ale štěstí nepřicházelo mu vstříc hodně dlouho, pročez protloukal se náš zahradnický pomocník životem dosti krušně. Teprv když si osvojil trochu jazyk anglický, začalo se mu dařit lépe.

Polák se stal zahradníkem v sadech guvernérových v Perthu, hlavním městě Austrálie Západní.

Občasné pořádal Polák zahradnické výstavy a získal si za svou dovednost uznání všeho obcenstva.

Květena australských krajů zajímala Poláka velice. Co vidával v evropských sklenicích jako vzácnost zahradnického umění, toho poskytovaly lesy blízkého okolí v plné míře. Podivuhodné rostliny vychovávané u nás jen v záhřevnách rostly v okolí perthském pod širým nebem. Když Polák spatřil všechny divy australské květeny ve volné přírodě, myslil, že bloudí v nejpodivuhodnější zahradě botanické. V lesích australských neviděl růsti ani jedle a borovice, ani duby a lísky, ani břízy a jasany. Vše bylo jiné, stromy i keře, květiny a zeliny. Polák byl jako zahradník ve svém živlu a naučil se brzy znáti zajímavé rody a druhy západoaustralské flory.

Polákovy zkušenosti botanické byly příčinou, že se mohl náš krajan přihlásiti za člena výzkumné expedice, jež vytáhla r. 1882 do severních krajin Západní Austrálie. Výpravu vedl proslulý cestovatel John (Džon) Forrest.

Polákovi byl přidělen úkol, aby jako praktický rostlinozpytec sbíral semena a sušil rostlinné druhy té doby ještě neznámé a nepopsané.

O své výpravě napsal Polák krátkou zprávu a poslal ji do Čech. České listy uveřejnily jeho novinky z Austrálie velmi rády. Nenadály se, že i v oněch odlehlých krajinách bije pro českou zemi české srdce upřímného vlastence.

V popisů své cesty při řece Gascoyne vypravuje Polák, jak zastával také službu kuchaře, jak pekával chléb, v neděli také české lívance, jak sbíral a sušil rostliny, a jak slavně byli účastníci výpravy uvítáni, když se navrátili šťastně do Perthu.

Polák žil v Západní Austrálii přes dvacet let. Když se rozhlédl po tamějším životě, zanechal zahradnictví a chopil se zaměstnání výnosnějšího. Po jistou dobu zastával při stavbě železnic službu vrchního dozorce a vyzískal slušné jmění.

Tehdy hnalo se do Západní Austrálie všecko za zlatem, a Polák byl do toho viru také stržen. Ale ve spekulaci nebyl Polák šťasten a přišel o všecko jmění.

Rozmrzen nezdarem toužil Polák jen po své vlasti a hotovil se k odjezdu.

Leč své drahé domoviny Polák již nespapřil. Nežli mohl vstoupiti na loď, která se chystala právě na cestu do Evropy, překvapila našeho krajana smrt.

Polák zemřel v nemocnici dne 24. října 1899 a odpočívá v Perthu na hřbitově anglikánské církve. Budiž mu australská země lehká!

Památník obětí komunismu tábor Vojna

Jan Beneš, Neviditelný pes

Mezi zločiny, kterých se dopustil nacismus nelze najít žádný, kterých by se nedopustil také komunismus. Zatím co země svobodného světa po porážce nacistické totality roku 1945 původní koncentrační tábory zachovaly jako memento obětí tohoto režimu, země za železnou oponou většinu těchto lágrů začaly ihned používat pro své politické vězně a před pádem režimu v roce 1989 po nich důkladně zametly stopy. Celkem prošlo československými „nápravnými“ tábory 248 000 osob.

Taková je i historie tábora Vojna. V tomto prostoru ke konci války začali podle vzpomínek pamětníků cosi budovat nacisté, písemné doklady však chybí.

Prvními nedobrovolnými obyvateli prostoru mezi budoucími šachtami Vojna 1 a Vojna 2, byli němečtí váleční zajatci dovezeni sem z Jáchymova roku 1947. Ti už v té době měli za sebou dvouletou hornickou zkušenost právě odtamtud. Na lágru Vojna a šachtách Vojna 1, Vojna 2 a číslo 3, budoucí šachta Kamenná, zajatci pracovali až do Vánoc 1949.

V té době byli sem dovezeni chovanci z TNP - Tábora nucených prací. Zařízení kam vězně neposílal soud, ale podle zákona č. 247/48 Sb. tak zvané „akční trojky“ při okresních národních výborech. Většinou na doporučení Státní bezpečnosti - StB.

V létě 1951 byli vězni TNP v táboře nahrazeni „státně bezpečnostními zločinci“ – převážně z věznice Bory v Plzni. V tehdejší tajné zprávě Bezpečnostního kolegia datované 23. dubna 1952 o rozmístění potrestaných se dočteme, že tábory při uranových dolech Vojna – Příbram, Vykmanov II, Rovnost a Eliáš (na Jáchymovsku) jsou určeny pro nejtěžší státně bezpečnostní zločince odsouzené k trestům vyšším než 10 let. Roku 1953 k nim byl přiřazen nově zřízený tábor Bytíz v sousedství. Počet vězňů se v táboře Vojna pohyboval mezi 900 až 1700 osob.

Další dokument, vystavený v Museu III. Odboje v Příbrami nás poučí, že jednotky ministerstva vnitra střežící tyto tábory musí být vyzbrojeny těžkými kulomety.

Tábor Vojna fungoval jako režimní vězeňské zařízení od léta roku 1951 do léta roku 1961. Pak byli jeho vězni přemístěni na nedaleký tábor Bytíz a tábor byl předán ministerstvem vnitra ministerstvu národní obrany, částečně likvidován, částečně používán jako skladiště. V říjnu roku 2001 ho armáda předala Okresnímu museu města Příbram.

Dnešní podoba lágru ovšem dává zkreslený obraz původního stavu. Nevedla sem asfaltovaná silnice, bunkr samozřejmě neměl vstup pro vozičkáře, baráky byly kořistné baráky Wehrmachtu bez tepelné izolace a pochopitelně i elektrického topení. Zima byla pro vězně vždy zlá, baráková „cimra“ dostávala jako přiděl jeden kbelík uhlí na den. V korekcích ani bunkru se pochopitelně netopilo nikdy. Světově známým chovancem bunkru by dnes mohl být Vladimír Valenta – přednosta stanice v Menzlově filmu Ostře sledované vlaky, který v něm trávil v roce 1953 nepřetržitě 27 dnů.

Tábor byl zrekonstruován díky vládě České republiky, úsilím Konfederace politických vězňů a Museu III. Odboje v Příbrami, města Příbram a Hornického musea Příbram.

Prahu osvobodili sami Pražané

Zdeněk Roučka, Lidovky centrum.cz 25.10.04

Proč Američané nejeli na Prahu. Jakou roli sehráli Vlasovci. Kdy skončila válka.

8. května 2003 Zmatek, strach, nedostatek informací. Ale také zuřivé boje, mrtví a pomoc 25 000 plně vyzbrojených Vlasovců. Tak se dá popsat průběh posledních dnů války v hlavním městě Praze.

Prohlašuji Prahu za lazaretní město. Tohle sdělení si mohli přečíst čtenáři protektorátních novin v pátek 4. května 1945. Prohlášení měl "na svědomí" admirál

Tank Rudé armády projíždí Prahou. Aktivní účastníci Pražského povstání tvrdí, že toho dne v Praze válka už v podstatě skončila. Zdroj: Foto ČTK

Dönitz, který tak chtěl udržet v protektorátu klid. Vedení protektorátu však důrazně varovalo, že rušení klidného vývoje bude potlačeno zbraněmi.

Odpoledne téhož dne se v Praze začaly hromadně odstraňovat německé firemní štíty, nápisy a dvojjazyčné orientační tabule. Pražané tuto činnost nadšeně povzbuzovali. V podvečer dokonce lidé na některých úřadech v euforii vyhazovali portréty Hitlera a Háchy.

Lidé kolem říšského protektora K. H. Franka věřili, že dojde k pokojnému přechodu do prvních dnů míru. Mnohé letáky komunistů pasují bolševiky na jediné a nejlepší bojovníky proti nepříteli a současně upozorňují na předčasný začátek povstání.

Autoři jiných výzev se otevřeně ptají, zda bylo vystoupení Pražanů v souladu se strategií Rudé armády. A rovnou upozorňují, "že skupiny viníků zodpoví tento svůj čin".

Na Staroměstské radnici panuje chaos a zmatek. Budova je plná aktivních samozvanců a podivných odbojářů. Nikdo nezná další postup a mnozí chtějí velet, ostatní jen "být u toho". Kolem poledne začíná boj o rozhlas, který obsadil cyklistický oddíl SS. Ozbrojeným střetnutím u rozhlasu začal boj o Prahu. Nikdo netuší, jaké drama se v následujících dnech v pražských ulicích odehraje.

Krátce po 13. hodině zazněla z éteru výzva k odporu. Vyslyšely ji tisíce Pražanů. Lidé se dožadují zbraní - snaží se také obsadit objekty, kde by mohly být uskladněny. Na většině míst však panuje zmatek. Je těžké získat kontakt na někoho, kdo velí. Narychlo utvořené oddíly povstalců během odpoledne přesto obsazují objekty dosud ovládané německými jednotkami. Získané zbraně jsou spěšně rozdělovány mezi dobrovolníky. Mnoho Pražanů podceňuje nebezpečí v ulicích a platí za to životem.

Vlasovci pomáhají Praze

Nedělní ráno začíná nepravidelným ostřelováním města protiletadlovým dělostřelectvem z Letné a Petřína. Ve městě vypukají první požáry. Po poledni rozhlas hlásí: "Od Zbraslavi a Berouna postupují na Prahu oddíly generála Vlasova, který se přidal na naši stranu a bojuje proti Němcům." Tanky Vlasovců se objevily u Zlíchova a pronikly na Zbraslav. Jednotky SS, překvapené nástupem Vlasovců, ustupují z Radotína přes železniční most na pravý břeh Vltavy. Tanky generála Vlasova projely Litní na Prahu. V hlavním městě operovalo celkem 25 000 plně vyzbrojených mužů. Včetně lehkého dělostřelectva.

Do konce války zbývaly už jen dva dny, když v pondělí ráno vydal generál Vlasovců Buňačenko rozkaz, aby 1. divize zahájila útok s cílem obsadit střed města. Velitel si od Čechů vyžádal mapy s vyznačenými středisky odporu. Zároveň žádal, aby Češi vyklidili prostor v blízkosti německých pozic. České vojenské velitelství požadavky splnilo. Rozhlas stále informuje o postupu spojeneckých armád na západě a Rudé armády na východě. Pražané se dohadují, z které strany nakonec přijde osvobození. Český rozhlas hlásí: "Německé jednotky obkličené jednotkami generála Vlasova se hromadně vzdávají!"

V Praze stále zuří boje a Němci neustávají v ostřelování města ze svých pozic na Letné. Jednotky SS postupně obsadí Vysočany, Libeň, Prosek a Střížkov. Útok podporují německé stíhačky. Během dne se velitelství českého povstání dozví o podpisu německé bezpodmínečné kapitulace v Remeši. Zároveň se dozvídají, že na Američany se spoléhat nemohou, protože 3. americká armáda pod velením generála Pattona nemůže překročit demarkační linii Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice. Praha zůstává odkázána sama na sebe - a na pomoc Vlasovců. Složitost beznadějně

situace umocňoval i fakt, že nikdo z velení povstání nevěděl o probíhající pražské operaci Rudé armády ani o tom, kde vlastně brigády Rudé armády jsou. V politicky nejednotné České národní radě došlo v této situaci ke krizi. Většina se přiklonila k názoru, že Češi zůstali nakonec úplně sami. Stejně jako v roce 1938.

Největší krize

A navíc se v podvečer začali z Prahy stahovat i Vlasovci. Důvodů k odchodu měli hned několik. V ČNR měli rozhodující slovo komunisté. Rozhodující ale pro ně bylo stanovení demarkační linie asi 60 kilometrů od Prahy. Vlasovci tedy odcházeli z města, za jehož svobodu jich asi 300 položilo svůj život. Podivný konec bývalých Stalinových vojáků, kteří směřovali k nejisté budoucnosti.

Den kapitulace

Němečtí civilní zajatci, označení potupnými kruhy s hákovými kříži. (Repro z knihy Skončeno a podepsáno.) Zdroj: Foto

V den, kdy Německo definitivně kapitulovalo a britský premiér Winston Churchill ohlašuje konec největší války dějin, se v Praze stále ještě bojuje a střelí. Kromě jiného je zničena i Staroměstská radnice. Zároveň ale probíhají jednání mezi pražskými povstanci a velením německých jednotek. Protokol je podepsán až po pěti hodinách.

Je podvečer osmého května a válka skončila. Napříč zničeným Staroměstským náměstím ustupovaly dlouhé kolony německých armád,

směřující na Letnou. Pod hořícími domy projíždělo 27 tanků, několik obrněných vozů, asi 90 osobních aut, 32 nákladních vozů. S kolonou odcházelo asi 3000 německých vojáků a civilistů.

V 19 hodin 17 minut 8. května 1945 hlásí rozhlas důležitou zprávu: "V dohodě s českým a německým velitelstvím v Praze budiž ihned zastavena nepřátelská činnost v Praze a okolí. Německé velitelství oznamuje svým jednotkám, že kdo neuposlechne tohoto rozkazu, bude potrestán podle stanného práva. ...budiž zastaveno nepřátelství..." Když po necelých dvanácti hodinách dorazila do Prahy Rudá armáda, nenarazila na žádný významnější odpor.

Lidé konce války

VEDENÍ PROTEKTORÁTU

Emil HÁCHA

V těžkých chvílích státu byl jako uznávaná osobnost zvolen třetím československým prezidentem a ve funkci zůstal i po 15. březnu 1939, kdy se Česko-Slovensko rozpadlo a zbytek Čech a Moravy byl okupován Německem.

Hácha se snažil přispět ke zlepšení podmínek pro život českého národa pod vládou německé říše, jeho možnosti však byly omezené. Emil Hácha byl 13. května 1945 zatčen a vězněn. V Praze ve vězení také 27. 6. 1945 zemřel.

Karl Hermann FRANK

Představitel separatistického sudetoněmeckého hnutí, válečný zločinec. Frank se aktivně podílel na rozbití československého státu. Po okupaci se stal státním tajemníkem úřadu říšského protektora, od srpna 1943 do května 1945 byl říšským státním ministrem pro Čechy a Moravu.

V květnu 1945 se pokusil uprchnout na Západ, padl do amerického zajetí, byl však vydán čs. úřadům. V květnu 1946 jej mimořádný lidový soud v Praze odsoudil k smrti.

Konstantin von NEURATH

Německý diplomat a právník, který se dal do služeb nacistů. V březnu 1939 jej Hitler jmenoval říšským protektorem v Čechách a na Moravě. Protože jeho postup vůči české společnosti se Hitlerovi nezdál být dostatečně tvrdý, odeslal jej na podzim roku 1941 na "zdravotní dovolenou" a do Prahy nastoupil SS Obergruppenführer Reinhard Heydrich.

Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku jej odsoudil k 15 letům vězení. Zemřel 14. srpna 1956 ve Spolkové republice Německo.

OSVOBODITELÉ

Ivan Sergejevič KONĚV

Sovětský generál a vojevůdce se během své kariéry osvědčil jako mimořádně schopný velitel. Po vypuknutí války se stal velitelem „Západního frontu“. Od března 1944 velel „Prvnímu ukrajinskému frontu“, který v dubnu 1945 dosáhl Berlína a v květnu 1945 dorazil do Prahy.

V letech 1955 - 1960 působil jako velitel armád Varšavské smlouvy.

George PATTON

Americký generál a vojevůdce se vyznačoval moderním vojenským myšlením, věřil v přednost tanků a prosazoval jejich hromadné použití. Roku 1942 velel spojenecké invazi do severní Afriky, později také na Sicílii. V roce 1944 se podílel na invazi do Evropy, v roce 1945 překročil Rýn a pronikl na území Německa, odkud dosáhl také československého území.

Konec války o mnoho nepřežil; zemřel v prosinci 1945 při autonehodě.

To je neštěstí! To je neštěstí!! Vyhrál Bush! *Václav Vlk*

Tohle budeme odteďka, co je jasné, že vyhrál president Bush, slyšet a číst až nás z toho bude brnět hlava. Levicoví američtí "politologové", kteří nás tak často obšťastňují v amerických i našich i cizích novinách, intelektuálové všeho levicového a totalitního zaměření budou kvílet a vzdychat, protože vyhrál „antikrist“ Bush. Jenže co by dělali, kdyby vyhrál Kerry?

Bush vyhrál a Amerika má staronového presidenta. Levičáci, zelení, feministky, ekologičtí aktivisté, profesionální i magorovitě umanutí bojovníci za mír, evropští a hlavně francouzští a němečtí politici budou v následujících dnech nařikat a drásat si tváře, jako sbor plaček, který vidáme tak často na záběrech z pohřbů "nevinných Palestinců" z Hamásu, kterým si někdo dovolil oplátit silou silou.

"Svět se řítí do záhuby a Bush je prorokem zla!" bude znít jednohlasně.

Co kdyby však vyhrál Kerry? To by bylo slávy a jásání. Tedy navenek. V duchu jsou všichni tihle bojovníci za něco a proti odpornému americkému imperialismu z duše rádi, že vyhrál Bush. Protože na toho se to bude nadávat! To se to bude hlasovat v OSN proti americkému imperialismu! To se bude lehce shánět podpora pro vraždění Židů, Iráčanů, Španělů a hlavně všech neozbrojených civilistů. A také se jim, všem těm milovníkům diktatur, totality, matičky Země, na které nebudou žít lidé ale jenom "aktivisté", bude krásně žít. Když mají konečně zase nepřítele! Bílého, křesťana, Američana nestydícího se za to, že je chlap, bílý, křesťan a Anglosas! Jo a bohatý! To je zvláště zavrženíhodné! Tomu já říkám terno, že vyhrál Bush. A v duchu si to říkají všichni ti, kteří nahlas podporovali Kerryho. Nikdo se totiž už nedozví, co by Kerry dělal, kdyby byl president.

Ale kdyby byl Kerry president, komu by všichni nadávali? O kom by psali články? Co by učili ve školách od New Yorku až po Irán, když by nemohli učit, že nejhnusnější je americký imperialismus v čele s Bushem? Co by proboha dělali? Nevím, co ale vím, je jisté.

V duchu a tiše se radují, že vyhrál Bush. O kariéry, místa v organizacích bojujících proti imperialismu a za všechno, co by mohlo být jinak, než by chtěl možná Bush (i když se ho na to většinou nikdo z nich neptal), nebude nouze. Máme na další roky

vystaráno, radují se všichni. Už to vypadalo, po pádu sovětského Ruska a jeho říše a hlavně ideálů komunismu, který jeho bývalí poddaní moc neoplakávají, že by museli hledat nějakého nového nepřítele.

Nemusí. Mají starého! USA v čele s Bushem jim všem zaručují, že o svá koryta a ochotné ovečky, které naslouchají tak rády všem totalitárním blábolům různého zabarvení, nepřijdou.

Ať žije Bush! Volají v duchu všichni protibushovští propagandisté. Co by proboha dělali, kdyby ho neměli? A nedej bože, aby vyhrál Kerry! Jak by reagovali na to, co by skutečně jejich vysněný favorit skutečně dělal? Takové neštěstí! Z téhle noční můry je Bushovo vítězství zachránilo.

Ať žije vítěz!

Neviditelný pes 4.11.2004

TIME TO ACT ON NORTH KOREAN TYRANNY

Václav Havel

Witnesses have exposed Kim Jong-il's evil, but democracies would rather appease than confront, writes Václav Havel.

It is 60 years since the world first heard of Rudolf Vrba and Alfred Wetzler's successful escape from Auschwitz, an escape that brought to light accounts of Hitler's extermination camps. The testimony given by Vrba and Wetzler forced representatives of the democratic world to face facts that many did not want to believe even after the end of the war.

Thanks to Vrba, Wetzler and countless other witnesses, the horrors and extent of the Nazi final solution are universally known. Like the Nazi Holocaust, the crimes and brutal reality of Soviet communism were also outlined and understood, thanks to the writings of Arthur Koestler, Jiri Weil and Alexander Solzhenitsyn.

Testimony

Fortunately, people who use eyewitness testimony in attempts to expose the greatest crimes against humanity can be found in each era and all over the world.

Rithy Panh described the terror of the Khmer Rouge, Kanan Makiya detailed the brutal prisons of Saddam Hussein and Harry Wu has tried to show the perversion of the Laogai system of Chinese forced labour camps.

Today, the testimony of thousands of North Korean refugees, who survived the miserable journey through China to South Korea, tells of the criminal nature of the North Korean dictatorship.

Accounts of repression are supported and verified by modern satellite images, and clearly illustrate that North Korea has a functioning system of concentration camps.

The Kwan-li-so, or the "political penal labour colony", holds as many as 200,000 prisoners who are barely surviving day-to-day or are dying in the same conditions as the millions of prisoners in the Soviet gulag system did in the past.

The northern part of the Korean peninsula is governed by the world's worst totalitarian dictator, who is responsible for the taking of millions of human lives. Kim Jong-il inherited the extensive communist regime following the death of his father Kim Il-sung, and has shamelessly continued to strengthen the cult of personality.

He sustains one of the largest armies in the world, is producing weapons of mass destruction and the centrally planned economy and the state ideology have led the country into famine. The victims of the North Korean regime number in the millions.

Despite the ever-present army and police, tens of thousands of desperate North Koreans have escaped to China. In defiance of international treaties, the Chinese Government does not recognise the status of these people as refugees and Chinese officials have prevented the Office of the UN High Commissioner for Refugees from having access to any North Korean in China. Beijing hunts the refugees in the woods along the border and deports them back to North Korea, where the journey ends in the Kwan-li-so.

All of this is happening right now, and the world is standing idly by.

Some refugees are fortunate enough to make it to South Korea. But their existence in South Korea flies in the face of that country's official "Sunshine Policy", which, however well-intentioned, is based on constant concessions and appeasement.

The policy costs South Korea hundreds of millions of dollars, but it is not helping to reach a solution to the overall problem or saving innocent lives. In the end, the policy only keeps the leader of Pyongyang in power.

Liquidate opponents

Kim Jong-il wants to be respected and feared abroad, and he wants to be recognised as one of the most powerful leaders in today's world. He is willing to let his people die of hunger, and uses famine to liquidate any sign of wavering loyalty to his rule.

Through blackmail Kim receives food and oil, which he distributes among those loyal to him (first in line being the army), while the international community has no way to ascertain who is receiving aid inside North Korea.

Now is the time for the democratic countries of the world - the European Union, the United States, Japan and last but not least South Korea - to unify under a common position.

These countries must make it clear that they will not make concessions to a totalitarian dictator. They must state that respect for basic human rights is an integral part of any future discussions with Pyongyang. Decisiveness, perseverance and negotiations from a position of strength are the only things that Kim Jong-il and those similar to him understand.

It is hoped this is something that the world does not need any more horrifying testimony to realise.

News Weekly, 17 July 2004

OBRÁZKY ZE STARÉ ČESKÉ SYDNEY

Bořek Šindler

PLÁŽE BEZ BIKINI

Za pár šupů se dalo dojet šalinou ze středu města až na nádhernou pláž s jemňoulíčkým písečkem, jehož kvalitu by takový St. Tropez na francouzské Rivière mohl brát všema deseti. Nerad bych upadl do podezření, že touto větou hodlám upozorňovat své moravské pobratimy na znalost kolokviální brněňštiny. Ani že hodlám dokazovat neznalost spisovné češtiny. Pouze na okolnost, že Sydney patřila i v padesátých letech minulého století k těm městům, kde nebylo třeba velkých nákladů na to dostat se k moři.

Středozeumně laděným Čížkům to konvenovalo. Konvenovalo? Sensace to byla, říkám, absolutní sensace. Za čtyři penny tramvaj, za 2/6 fish and chips - tedy dva šilinky a šest pencí, for two and šest - polední zákusek v podobě universálního lunche britského imperia zabaleného v novinách se zprávami o sobotním kriketu a našinec přežil den ve vlnách Bondaje. Ne-li Bondi, mohl si člověk vybrat Manly, Dee Why, Curl-Curl, Narrabeen, Cronullu, Coogee, Marouburu, Bronte, Tamaramu, vzdálenější Palm Beach a desítky jiných pláží - tam stála doprava o pár šilinků víc, ale fish and chips stály všude stejně. Šortky, tričko, sandály a plavky a člověk pomalu zapadal do všeobecné australské letargie. Dolce far niente. Pokud se tomu podal a podat se takovýmto svodům nebylo nesnadné. Evropské zimy a plískanice odešly za moře, anebo tam spíše zůstaly.

Ovšem. Všechno má své ovšem a tedy ovšem i ty pobyty na plážích je mají... Kdo neměl plavečky řádného střihu byl ze sydneyjské pláže vyřazen. Bystré oko bondajské

Ilustrovala Nataša Floreanová

plážové hlídky vystrnadilo muže všech věků, jejichž plavky sahaly méně než dvacet inčů pod kyčle. Dáma v bikinách byla ostentativně vyvedena, ne přímo v železech i když železnou paží lifesavera a pondělní noviny přinášivaly podrobné reportáže o nestoudných Evropankách urážejících prehistorický vkus - tak jsme to vnímali my - sydneyjské veřejnosti. Mužská veřejnost byla tedy ochuzována, a pondělní soudy vyměřovaly pádné tresty. Plavky hezky těsně nad kolínka a podprsenkový koupací úbor prostě nesměl padnout do oka plážního strážce mravů a nemravů. Bezpodprsenkový by byl asi končil apoplexií. Trvalo pár desítek let než si evropské krásky vybojovaly právo své vnady vystavovat a pokud jde o výše uvedený obrat „Pláže bez bikini“ nelze si jej vykládat oním moderním způsobem. Dnes objevit se na pláži bez bikini nevzbudí ani velkou pozornost. Šlo tehdy o korupci mravů a kdože korumpoval sydneyjské mravy? Evropané hejskové a evropské odalisky. Jasně. A přitom, a přitom sydneyjské krasavice se už tehdy honosily postavkami řeckých bohyň... O weekendech pochodovaly po plážích útvary lifesaverů v pestrých koupacích úborech s ramínky - s ramínky! - a ty byly

Evropanům známy už jen z musejních publikací. Jejich ztrnulé pohyby dokreslovaly jejich rigorosnost.

Ne že by tato australská mravnost nad mravnost byla pak vydržela a přestála do dalšího století. Jak dobře víme, nepřestála a starší dámy dnes chodí na odpolední procházku kolem pláže s dvojitými klapkami na brýlích. Starší pánové naopak dávají průchod své samčí přirozenosti. Byla ovšem i líc těch australských staromilství. Neexistovalo, aby muž v tramwaji nepovstal a nenabídl ženě místo. Mlékaři rozváželi své zboží brzy ráno a člověk mohl večer s důvěrou nechat peníze v otevřené objímce. Auta se přes noc nezamykala. Nezamykal se ani dům. Okna se také nezavírala. Lidé si důvěřovali. A člověk se za pár bobů - tedy šilinků - zcela dobře najedl... Staré časy jsou vždycky zlaté, protože vlastně jsou to časy mladé. Jsou to mladé časy, na něž staří vzpomínají s nostalgií.

Nicméně zpět k tématu bikini. Náš Karel Čapek věděl zřejmě své. Prolistujte si jistou pasáž v jeho díle *Válka s Mloky*. To už se mloci rozmnožili po celé planetě a počali vystupovat respektive vynořovat se z vody. Bůhvíckde se toho Čapek dopátral, ale když ti jeho mloci dosáhli břehy Austrálie, směli se vynořovat jen do půli těla, za přísného dozoru australských unií/odborů a církví. Jevila se tedy již ve dvacátých a třicátých letech australská realita jako poněkud za Evropou pokulhávající a tak ji zprvu vnímali i našinci sem po válce z Evropy došli. Povrchní studie australské společnosti k podobným závěrům mohla skutečně vést. Ale po delším pobytu zde naši lidé přicházeli na to, že australská společnost byla postavena na velmi solidních britských základech anebo spíše že se přirozeně vyvinula bez nátlaku z velmi solidních britských základů a její hlavní vedoucí silou že je právě bezpříkladná tolerance, k níž se budou Evropané ještě dlouho revolucemi a válkami a novými a novými konstitucemi dopracovávat. Bikini nebikini. To na okraj.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI *Bořek Šindler*

Bohatost a rozmanitost češtiny při tvoření nových odstinů slov všech druhů se zdá být nepřeborná. Tím se podobá i jiným slovanským řečem a nutno konstatovat, že ani řeči románské ani řeči germánské v tomto směru s naší řeči prostě závodit nemohou. Však uvažte jen několik ukázek a vaše srdce okřeji blahou pohodou jakési slovesné nadřazenosti.

Obraťme se především do kruhu rodinného. Matka, mamka, maminka, matička, matinka, máma, mamá, maminečka, maměnka, mamuš. Otec, táta, tata, otecko, tatínek, tatíneček, tatiček, taťka, taťula, tatoušek, podle Hurvínka i taťulda, tatoušek, ba i pantáta a pantatínek. Sestra, sestřička, sestřinka, sestruška ba i ségra, nikoli však sestřenka. Bratr, bráška, brácha, bratřík, bratříček, brat, braťka, bráťa ba i brach. Bába, baba, babička, bábinka, babka, bábelinka, bábulinka, babizna - leč to jen v souvislostech se snachou či zetěm. Děda, děd, dědek, dědeček, dědula, dědulínek, dědoulínek, dědulíneček. Teta, tetka, tetička, tetinka, tetinečka. Strýc, strýček, strejc, strejda, strejdula, strejdulka, strýčko, strýčínek, strýčánek.

Tato bohatost možností se ovšem zdaleka nevztahuje jen na kruh rodinný. Vezměme si i jen takové slůvko jako holenku/holečku - a hned máme odstín, i když nemáme ani holenka ani holečka. A holka? Holčička, holčina, holčinka - a to všechno kvůli té její holosti - leč zachovejme míru. Hoch, hošík, hošíček, hoša, hošánek i hošáneček. Chlap, chlapík, chlapák, chlapisko, chlapec, chlapeček. Pes, pejsek, psík, pejsánek, pejsáneček, psiček. Kočka, kočička už tak bohatá není, ale doplňujeme si to micou a micinkou. Žena, ženuška, ženička, žínka i žíněčka - ale kupodivu nikoli ženka, leda snad divoženka.

Těmto slovním divotvorům však nepodléhají jen podstatná jména. Naše řeč umí zformovat a přeformovat kdejaké jiné slovo. Jemný, jemňounký, jemňoučký, jemňoulínký, jemnější, nejjemnější. Hezký, hezounký, hezoučký, hezoulínký, hezčí, nejhezčí, při dobré vůli i hezoulinečký. Malý, malinký, maličký, malounký, menší, nejmenší. Naopak velký, veliký, velikánský a velikananánský, větší, největší. Měkký, měkounký, měkoučký, měkoulínký i měkoulinečký, měkčí, a nejměkčí. Pěkný, pěknounký, pěknoulínký. Papat, papinkat. A tak bychom mohli pokračovat, i kdybychom snad měli zaznamenat, že jistá slova jsou absolutně neplodná. Tak třeba brloh, krabatina, bolehlav, křeč, rámus. To si ovšem zatím všímáme jen expresivnosti slov, jejich citového zabarvení. Kdybychom přibrali předpony a přípony, konce bychom se nedobrali. Nu, čeština šla a ušla od časů Dobrovského a jeho buditelských následovníků hezkých pár tisíc mil a člověk si často i říká - kdyby on ten modrý abbé nás tak na chvílku navštívil, vždyť on by musil být radostí bez sebe - uvážíme-li, že on kdysi sice češtinu gramaticky postavil na nohy, ale předpovídal jí konce brzké spíše nežli slavné. Nu, zázrak se tedy stal, to vidíme. A nějakých těch pár stovek anglických slov na rovinách počítačů? To čeština zmůže levou nohou. Ba dovoluji si předpovědět, že na tom, tedy na jejich brzké asimilaci si české jazyčky pošušňají. Vsaďte se.

Pravda, jsou to sice jen pozorování laická, ale přiznejte, že se vám nadmula hrud?

*****

SOKOL STARS – KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

Twinkle twinkle Sokol Stars

Hanging off the monkey bars

Trampolines and climbing walls

Somersaults and lots of balls

Twinkle twinkle Sokol stars

Hanging off the monkey bars

OCT 9, 23; NOV 6, 20; DEC 4, 18 FROM 3.30 TO 4.30

CALL JANE 0438 014 125

*****

*****

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě 15.30-16.30 hod. vždy v sobotu 9. a 23. října, 6. a 20. listopadu a 4. a 18. prosince.

Volejte Jane 0438 014 125

*****

**Naše restaurace poskytuje
každý pátek večeri s 10%
slevou pro hosty s členským
průkazem 2004**

Byt v centru Prahy k pronájmu.

Tento byt je vhodný pro 1 až 4 osoby, je prostorný (skoro 100 m²), kompletně zrenovovaný a moderně zařízený v absolutním centru Prahy (2 minuty pěšky od Václavského náměstí).

Nájemné je od 25 AUD na osobu na noc (minimum 4 noci).

Čisté povlečení a ručníky jsou dodány v ceně.

Prosím volejte 08 9761 1047 nebo 02 9816 2026 pro bližší informace a booking.

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2004   \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2004! Šek nebo Money Order prosím vystavte na Sokol Sydney. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

M. Moravec, PO Box 19, CROYDON PARK, NSW 2133. Telefon 9744 1805.

Příspěvky 2004	\$ 25.00
Příspěvky 2003 (pokud nezaplacené)	\$ ..... (\$ 20.00)
Dar na Věstník	\$ .....
Dar na údržbu Národního domu ..	\$ .....
Celkem	\$ .....

FOUR SEASONS PHOTOGRAPHY

COMPLETE WEDDING COVERAGE
CORPORATE FUNCTIONS

0419 880085

02 9449 3586

Handwritten signature or initials.

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

- Cycleball:** Every Monday night 7.30 pm.
Aerobics: Every Tuesday night 8.00 pm. Children 7.00 pm.
Nohejbal: Every Wednesday night 7.30 pm.
Volejbal: **Young team :** Sunday afternoons;
Friday team: Every Friday night
Saturday team: Saturday afternoons starting
between 3.00 and 4.00 pm.
on the following dates: 21. August;
4., 11. & 25. September, 9. & 23. October;
6. & 20. November; 4. & 18. December.

Table tennis and other sport activities:

Any time by arrangement to fit-in with the above.

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in the air-conditioned comfort.
OPEN: Fridays and Saturdays for dinner 6.00 pm. to 10.00 pm.
Sunday Lunch: By arrangement and advance booking only !!!

**FOR MORE INFORMATION AND ALL BOOKINGS RING
JERRY: Mob. 0438 680 575 or Sokol 9452 5617**

**FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:**

www.sokolsydney.com

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel   \$ 20.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka	\$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky	\$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky	\$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky	\$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undelivered return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

Print Post Approved

PP 239732-00003

POSTAGE
PAID
AUSTRALIA